

2023

Attieksme un gatavība rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai:

Latvijas iedzīvotāju segmentācijas analīze

RTU ZINĀTNES
UN INOVĀCIJU
CENTRS

SolidData

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Eiropas Sociālā fonda projekts Nr.9.1.1.3/15/1/001 "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai".
Projekta mērķis ir: nodrošināt informācijas pieejamību un veicināt aprites ekonomikas
principu izpratni un pielietošanu caur sabiedrības un uzņēmumu izglītošanu, lai veicinātu
pāreju uz aprites ekonomiku Latvijā

Saturs

1.	Ievads	5
1.1.	Tēmas aktualitāte	5
1.2.	Pētījuma tēmas	5
1.3.	Pētījuma rezultātu izmantošana	6
2.	Latvijas iedzīvotāju segmentācija	7
3.	Galvenie rezultāti	9
3.1.	Izpratne un zināšanas par klimata pārmaiņām	9
3.2.	Bažas par klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi	9
3.3.	Skepse pret klimata pārmaiņām	9
3.4.	Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā	9
3.5.	Atbalsts klimata politikai	9
3.6.	Iedzīvotāju gaidas no politikas veidotājiem	10
3.7.	Gatavība mainīt uzvedību un ieradumus klimata pārmaiņu mazināšanai	10
3.8.	Uzņēmumu atbildība klimata ietekmes mazināšanā	10
3.9.	Demogrāfiskās atšķirības starp segmentiem	10
3.10.	Piesardzīgās un Šaubīgās auditorijas uzrunāšana	10
4.	Četri iedzīvotāju segmenti	11
4.1.	Satrauktie	11
4.2.	Noraizējušies	11
4.3.	Piesardzīgie	12
4.4.	Šaubīgie	12
5.	Uzskati par klimata pārmaiņām	13
6.	Klimata pārmaiņu risku apzināšanās un attieksme	16

7.	lesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā	21
8.	Klimata pārmaiņu radītā ietekme	26
9.	Klimata politika	29
10.	Uzvedība un ieradumu maiņa klimata pārmaiņu mazināšanai	34
11.	Uzņēmumu ieguldījums klimata pārmaiņu mazināšanā	39
12.	Demogrāfiskais un sociālais profils	44
13.	Metodoloģija	48
	13.1. Pētījuma apraksts	48
	13.2. Segmentācija un statistiskās analīzes metodes	48
14.	Secinājumi	49

1. Ievads

1.1. Tēmas aktualitāte

Gadu no gada klimata pārmaiņu tēmas aktualitāte pieaug. Tomēr, raugoties uz Eiropas Komisijas aptaujas rezultātiem, var secināt, ka eiropiešu bažas par klimata pārmaiņām kā pasaules galveno problēmu kopumā ir lielākas nekā Latvijas iedzīvotājiem (Eiropas Komisija, 2022)¹. Rezultāti arī atklāj, ka ne tikai eiropieši kopumā, bet arī igauņi un lietuvieši cīņā ar klimata pārmaiņām ir iesaistījušies aktīvāk nekā Latvijas iedzīvotāji. Tas liecina par nepieciešamību veikt dziļāku Latvijas iedzīvotāju viedokļa analīzi, lai labāk izprastu cilvēku gatavību mainīt savu attieksmi un uzvedību, reaģējot uz klimata pārmaiņām.

Lai efektīvi sazinātos ar sabiedrību par klimata pārmaiņu tēmu, ir jāsaprot dažādu auditorijas segmentu atšķirības uzskatos un attieksmē pret šo tēmu. «Attieksme un gatavība rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai: Latvijas iedzīvotāju segmentācijas analīze» ir pētījums par Latvijas iedzīvotāju uzskatiem, attieksmi, politikas preferencēm un uzvedību saistībā ar klimata pārmaiņām. Pētījumu pasūtīja sociālais uzņēmums *Alter Labs* sadarbībā ar *Clean R* un *Lidl Latvia*. Pieeja pētījumam balstīta uz metodoloģiju, kura izmantota projektā «Climate Change's Four Irelands: An Audience Segmentation Analysis»².

1.2. Pētījuma tēmas

Pētījumā tika identificētas un aprakstītas četras auditorijas, sniedzot padziļinātus aprakstus par katras auditorijas demogrāfiskajām un sociālajām iezīmēm, saistīto attieksmi, uzvedību un ar klimatu saistīto politiku, ko tās varētu atbalstīt. Segmentācija sniedz ieskatu tajā, kā izveidot efektīvākas komunikācijas stratēģijas un aktivitātes nepieciešamās rīcības veicināšanai.

Pētījuma pārskatā ir apkopoti secinājumi par šīm astoņām galvenajām tēmām, katru tēmu sadalot atbilstoši auditorijas segmentam:

- uzskati par klimata pārmaiņām;
- klimata pārmaiņu risku apzināšanās un attieksme pret tiem;
- iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā;
- klimata pārmaiņu radītā ietekme;
- klimata politika;
- uzvedība un ieradumu maiņa klimata pārmaiņu mazināšanai;
- uzņēmumu ieguldījums klimata pārmaiņu mazināšanā;
- demogrāfiskais un sociālais.

---

1. Eurobarometer (2022). Public opinion in the European Union – Latvia fact sheet. European Commission. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2954>

2. Leiserowitz, A., Carman, J., Rosenthal, S., Neyens, S., Marlon, J., Finegan, S., Goldberg, M., Cotter, E., Rochford, M. F., Desmond, M., Smith, S., Leonard, P., Cronin, C., Quinlan, C., O'Mahony, D., O'Mahony, J., & Reaper, L. (2023). Climate Change's Four Irelands: An Audience Segmentation Analysis. <https://climatecommunication.yale.edu/publications/climate-changes-four-irelands-an-audience-segmentation-analysis/>

1.3. Pētījuma rezultātu izmantošana

Lai veiksmīgi risinātu klimata pārmaiņu izaicinājumus, ir nepieciešama sabiedrības iesaiste. Šis pētījums sniedz zinātniski pamatotu padziļinātu izpratni par Latvijas iedzīvotāju uzskatiem par klimata pārmaiņām, attieksmi, politikas atbalstu un uzvedību. Balstoties uz pētījumā identificētajiem segmentiem, ir iespējams ziņojumu pielāgot dažādu mērķauditoriju vajadzībām. Pētījuma rezultātus var izmantot iesaistes stratēģiju veidošanā, galveno vēstījumu noteikšanā un mediju izvēlē.

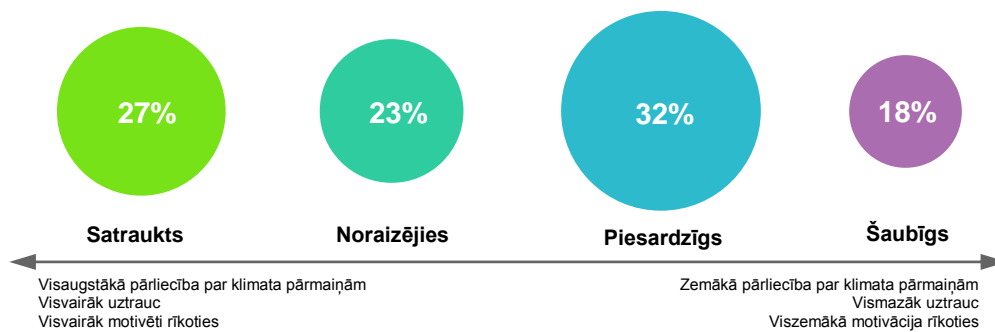

2. Latvijas iedzīvotāju segmentācija

Latvijas sabiedrībā pastāv plaša viedokļu dažādība saistībā ar klimata pārmaiņām. Statistiskās datu segmentācijas rezultātā ir noteiktas četras iedzīvotāju grupas. Segmentācija sniedz dziļāku ieskatu par galvenajām atšķirībām, kā arī iespējām pielāgot uz mērķi balstītu komunikāciju saistībā ar klimata jautājumiem. Turpmākajā datu pārskatā apskatāmi rezultāti katrā no šiem segmentiem.

Segmenti nosaukti, ņemot vērā cilvēku attieksmi pret klimata pārmaiņām. Visvairāk ir Piesardzīgo – gandrīz trešā daļa Latvijas iedzīvotāju (32 %), tiem seko Satrauktie (27 %); Noraizējušies (23 %) un Šaubīgie (18 %).

Satrauktie (27 % iedzīvotāju) ir otra lielākā grupa Latvijā. Viņi ir pārliecināti, ka klimata pārmaiņas ir reāls drauds jau šobrīd un ka tās lielākoties notiek cilvēka darbības dēļ. Stingri atbalsta, ka sabiedrībai, valdībai un uzņēmumiem jāsāk rīkoties klimata pārmaiņu radīto risku mazināšanai. Visaugstākā gatavība arī pašiem iesaistīties dažādās klimata iniciatīvās. Satraukto vidū mazliet vairāk nekā citās grupās ir sievietes, cilvēki ar augstāko izglītību un jaunāku cilvēku. Ikdienā aktīvi izmanto starptautiskos medijus.

Noraizējušies (23 % Latvijas iedzīvotāju) ir pārliecināti, ka klimata pārmaiņas ir nopietna problēma. Taču, salīdzinot ar Satrauktajiem, viņi par tām mazāk uztraucas un mazāk uzskata tās par tūlītēju draudu. Viņi atbalsta politiku, kas vērsta uz klimata pārmaiņām un CO2 nodokļa ieviešanu uzņēmumiem, kas rada lielākos draudus. Salīdzinot ar Satrauktajiem, ir mazāk gatavi paši iesaistīties tiešās darbībās. Noraizējušos vidū arī ir mazliet vairāk sievietes, kā arī vidēji vai augsti kvalificētu darbinieku.

Piesardzīgie ir vislielākā grupa (32 % Latvijas iedzīvotāju) un uzskata, ka klimata pārmaiņas notiek, taču nav tik pārliecināti par cēloņiem. Mazāk domā, ka klimata pārmaiņas ietekmēs viņus personīgi. Ir pārliecināti, ka to mazināšana uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, atbalsta ar klimatu saistītu politiku, bet ir skeptiskāki par pašu rīcības un iesaistes vajadzību. Pārstāv plašu demogrāfisko profilu, kas ir līdzīgs Latvijas kopējai populācijai.

Mazliet vairāk nekā puse **Šaubīgo** (kas kopā ir 18 % no Latvijas populācijas) uzskata, ka klimata pārmaiņas notiek, taču cilvēka darbībai ir tikai daļēja ietekme. Daudzi domā, ka klimata draudus rada dabiskas vides izmaiņas. Daļēji atbalsta ar klimatu saistītu politiku un uzskata, ka šādas aktivitātes neietekmētu vai negatīvi ietekmētu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Stingri iebilst pret nodokļu palielināšanu transporta degvielai. Šaubīgo vidū mazliet vairāk nekā citās grupās ir vīrieši un 45–59 gadus vecu cilvēku. Šaubīgo auditorija lieto mazāk dažādu veidu mediju nekā pārējie segmenti. Ģimenei un draugiem kā informācijas avotam ir mazliet lielāka uzticamība nekā zinātniekiem.

3. Galvenie rezultāti

3.1. Izpratne un zināšanas par klimata pārmaiņām

Lielākā daļa cilvēku Latvijā uzskata, ka klimata pārmaiņas notiek. Par to ir pārliecināti gandrīz visi Satrauktie (98 %), Noraizējušies (95 %) un lielākā daļa Piesardzīgo (89 %). Savukārt Šaubīgo vidū 20 % uzskata pretēji – klimata pārmaiņas nenotiek, bet vēl 12 % nav pārliecināti.

Vislabākās zināšanas par klimata pārmaiņām ir Satrauktajiem (23 % ir labi un 45 % – pietiekami informēti). Pārējās grupās atbildes dalās apmēram uz pusēm: mazliet vairāk nekā 50 % jūtas pietiekami vai labi informēti; mazliet mazāk nekā 50 % uzskata, ka ir maz informēti.

3.2. Bažas par klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi

69 % Satraukto un 52 % Noraizējušos uzskata, ka klimata pārmaiņas cilvēkiem sāk kaitēt jau tagad. Piesardzīgie un Šaubīgie ir skeptiskāki, jo draudus cilvēkiem saskata tikai nākotnē. 42 % no Šaubīgajiem tos pat paredz 100 gadu laikā vai nekad. Interesanti, ka respondenti uzskata, ka klimata pārmaiņas vairāk kaitēs sociālajām aprindām, kas ir tālāk no pašiem.

3.3. Skepse pret klimata pārmaiņām

Pastāv viedokļu dažādība par to, kas izraisa klimata pārmaiņas. Apmēram puse Satraukto, Noraizējušos un Piesardzīgo uzskata, ka tās notiek aptuveni vienādi cilvēka darbības un dabas pārmaiņu dēļ. Vēl apmēram trešdaļa respondentu šajās grupās uzskata, ka pārmaiņas ir galvenokārt cilvēka darbības rezultāts. Šaubīgo vidū cilvēka darbības ietekme ir vērtēta kā zemāka. Šajā grupā mazliet populārāks ir uzskats (21 %), ka klimata pārmaiņas ir dabisks process.

3.4. Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā

Ļoti svarīgs klimata jautājums ir 91 % Satraukto. Tāpat arī vairāk nekā puse šīs sabiedrības daļas bieži vai reizēm pārrunā šo tēmu ar saviem tuviniekiem. Apmēram puse no Satrauktajiem un Noraizējušos grupas būtu gatavi brīvprātīgi veltīt savu laiku vai ziedot naudu aktivitātēm, kas vērstas uz klimata pārmaiņu mazināšanu. Zemāka, tomēr vērā ņemama gatavība veikt naudas ziedojumus ir arī skeptiski noskaņoto cilvēku vidū: 35 % no Piesardzīgajiem un 20% no Šaubīgajiem.

3.5. Atbalsts klimata politikai

Trešdaļa no Satrauktajiem pauž pārliecību, ka klimata pārmaiņu mazināšanai vajadzētu būt ļoti augstai, savukārt 38 % – ka augstai prioritātei Latvijas valdībā. Arī liela daļa Noraizējušos (57 %) un Piesardzīgo (45 %) to izvirza kā augstu vai ļoti augstu prioritāti Latvijas politikā. Lielākā daļa (72 %) Šaubīgo savukārt uzskata, ka šim jautājumam valdībai jāpiešķir zema vai vidēja prioritāte.

3.6. Iedzīvotāju gaidas no politikas veidotājiem

Aktivitātes, ko cilvēki visvairāk sagaida no valdības, ir vairāk ieguldījumu pilsētas apzaļumošanā un valsts dotācijas, lai palīdzētu uzstādīt tīrākās un efektīvākas apkures sistēmas. Tāpat iedzīvotāji uzskata, ka lielāks atbalsts jāsniedz mežu platības palielināšanai un bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai.

3.7. Gatavība mainīt uzvedību un ieradumus klimata pārmaiņu mazināšanai

Latvijas iedzīvotāji visbiežāk veic šādas darbības, kas vērstas uz klimata pārmaiņu mazināšanu: atkritumu šķirošana, izvēle par labu Latvijas precei, centieni samazināt elektrības un apkures patēriņu, kā arī atkritumu apjomu. Iespēju robežās citu transportu, nevis personīgo auto, un bioloģiski audzētu pārtiku izvēlas mazliet vairāk nekā 70 % Satraukto un Noraizējušos. Turpretī Šaubīgo vidū šāda uzvedība sastopama 46 % gadījumu.

3.8. Uzņēmumu atbildība klimata ietekmes mazināšanā

Mazliet mazāk nekā katrs piektais no Latvijas iedzīvotājiem uzskata, ka pastāv liela iespēja, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus. Nozare, no kuras nākotnē tiek sagaidītas vislielākās pārmaiņas ir atkritumu savākšana un pārstrāde.

3.9. Demogrāfiskās atšķirības starp segmentiem

Lai gan demogrāfiskās iezīmes atšķiras dažādos segmentos, tomēr tās nav noteicošas un neparedz, kurā klimata pārmaiņu uztveres auditorijā ir respondents. Satraukto un Noraizējušos auditoriju mazliet vairāk nekā citus segmentus veido sievietes. Šaubīgo vidū vairāk ir vīriešu. Satraukto segmentā ir lielāks gados jaunu cilvēku īpatsvars, Noraizējušos vidū lielāks 30–44 gadus vecu cilvēku īpatsvars, Piesardzīgo un Šaubīgo auditorijā ir lielāks gados vecāku cilvēku īpatsvars. Satraukto grupā mazliet vairāk ir iedzīvotāju ar augstāko izglītību.

3.10. Piesardzīgās un Šaubīgās auditorijas uzrunāšana

Uzrunājot šos divus auditorijas segmentus, ir jāņem vērā, ka Šaubīgo auditorija kopumā lieto mazāk dažādu veidu mediju nekā pārējie segmenti. Kamēr sociālos medijus šajā grupā katru dienu lieto 54 % respondentu; pārējās grupās šis skaits ir 68 % – 73 %. Satrauktie, salīdzinot ar citām grupām, ikdienā lieto vairāk starptautisko mediju (39 %).

Mazliet vairāk nekā 80 % Piesardzīgo uzskata, ka ģimene, draugi un zinātnieki ir vienlīdz uzticami informācijas avoti. Savukārt Šaubīgo vidū ģimenei un draugiem kā informācijas avotam ir mazliet lielāka uzticamība (70 %) nekā zinātniekiem (61 %).

4. Četri iedzīvotāju segmenti

4.1. Satrauktie (27 %)

Šī ir iedzīvotāju grupa, kas ir visvairāk pārliecināti, ka klimata pārmaiņas notiek jau tagad un ka tās kaitēs ne tikai nākotnes paaudzēm, bet arī viņiem personīgi. Pastāv viedoklis, ka tieši cilvēka darbība veicina klimata pārmaiņas: 43 % respondentu uzskata, ka tās notiek tikai cilvēka darbības rezultātā, un vēl 48 % – ka tās vienlīdz izraisa gan cilvēka darbība, gan dabiskas pārmaiņas. Vairāk nekā 70 % vērtē, ka lielākais piesārņojuma avots Latvijā ir transports, atkritumu pārstrāde un ražošanas procesi.

62 % novērtē elektroenerģijas ražošanu kā nozari, kas daudz iegulda klimata pārmaiņu mazināšanā. 72 % sagaida, ka klimata pārmaiņām vajadzētu būt augstai vai ļoti augstai prioritātei Latvijas valdībā. 28 % ir pārliecināti, ka ir liela iespēja, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus.

Mazliet vairāk nekā puse respondentu ir gatavi veltīt savu brīvo laiku vai ziedot naudu iniciatīvām, kas vērstas uz klimata pārmaiņu mazināšanu. 7 % jau tagad ir iesaistīti, savukārt 21 % nopietni apsver iespēju iesaistīties iedzīvotāju kampaņās, lai pārliecinātu Latvijas līderus rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai.

Demogrāfija Satraukto auditorijai

Šajā segmentā 64 % respondentu ir sievietes un ir lielāks gados jaunāku cilvēku un cilvēku ar augstāko izglītību īpatsvars. 44 % mājsaimniecību ir bērns līdz 18 gadu vecumam. Satrauktie, salīdzinot ar citām grupām, ikdienā lieto vairāk starptautisko mediju (39 %). Lielākā daļa ikdienā aktīvi lieto sociālos medijus.

4.2. Noraizējušies (23 %)

Ir pārliecināti, ka klimata pārmaiņas notiek, bet klimata draudus viņiem personīgi vērtē kā mērenus. Gandrīz visi (99 %) uzskata, ka klimata pārmaiņas visvairāk kaitēs nākotnes paaudzēm.

81 % uzskata, ka mums ir pienākums rīkoties, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, un mums ir jādara viss iespējamais, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas Latvijā. 70 % pat ir pārliecināti, ka šāda rīcība uzlabos Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Mazliet vairāk nekā 80 % izsaka atbalstu šādiem pasākumiem, lai palīdzētu Latvijai sasniegt siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķus: pilsētu apzaļumošana; valsts dotācijas, lai uzstādītu efektīvākas apkures sistēmas; CO2 nodoklis uzņēmumiem, kas piesārņo visvairāk.

Demogrāfija Noraizējušos auditorijai

Šajā segmentā 60 % respondentu ir sievietes, un ir lielāks 30–44 gadus vecu cilvēku un vidējas vai augstas kvalifikācijas darbinieku īpatsvars. 42 % mājsaimniecību ir bērns līdz 18 gadu vecumam. 68 % respondentu ikdienā lieto sociālos medijus un 53% nacionālo TV, radio vai presi.

4.3. Piesardzīgie (32 %)

Vislielākais segments. Lielākā daļa (62 %) klimata pārmaiņu draudus cilvēkiem saskata tikai nākotnē. Pastāv uzskats, ka klimata pārmaiņas vairāk kaitēs kopienām, kas ir tālāk no pašiem: 54 % uzskata, ka klimata pārmaiņas kaitēs viņu kopienai; 69 % – ka kaitēs cilvēkiem Latvijā, bet 79% – ka kaitēs cilvēkiem jaunattīstības valstīs.

40 % ir pozitīvi noskaņoti par to, ka klimata pārmaiņu mazināšana uzlabotu ekonomisko izaugsmi, savukārt 50% – ka uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Domājot par personīgo atbildību un rīcību: šajā grupā ir vienlīdz liels skaits skeptisko, bet arī salīdzinoši daudz uz rīcību orientēto. 41 % respondentu uzskata, ka Latvija ir pārāk maza, lai ietekmētu klimata pārmaiņas, tāpēc mums jāļauj citām valstīm uzņemt vadību siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā. Tomēr 44 % arī izsaka gatavību personīgi sākt rīkoties, lai mazinātu klimata pārmaiņas.

Demogrāfija Piesardzīgo auditorijai

Pārstāv plašu demogrāfisko profilu, kas ir līdzīgs Latvijas kopējai populācijai. Līdzīga vīriešu un sieviešu proporcija. Puse auditorijas ir vecumā līdz 44 gadiem; otra puse – vecumā no 45 līdz 74 gadiem. Salīdzinoši mazāk nekā citās grupās (37 %) mājāsaimniecībā ir bērns līdz 18 gadu vecumam. 68 % ikdienā lieto sociālos medijus un 51% nacionālo TV, radio vai presi. Mazliet vairāk nekā 80 % uzskata, ka ģimene, draugi un zinātnieki ir vienlīdz uzticami informācijas avoti.

4.4. Šaubīgie (18 %)

Lielākoties (76 %) neuztraucas par klimata pārmaiņām un neuztver tās kā draudus. 80 % respondentu ir pārliecināti, ka klimata pārmaiņas cilvēkiem sāks kaitēt tikai tālā nākotnē.

Šajā grupā ir salīdzinoši zems vērtējums par klimata pārmaiņu mazināšanas iniciatīvām un to ietekmi uz ekonomisko izaugsmi vai dzīves kvalitāti. 25 % respondentu pat apgalvo, ka šādas aktivitātes bremsē ekonomisko izaugsmi, savukārt 37 % uzskata, ka tās samazina cilvēku dzīves kvalitāti.

Pretēji citiem segmentiem, Šaubīgie augstāk vērtē pašreizējo uzņēmumu ieguldījumu un centienus klimata pārmaiņu mazināšanā. Atbilstoši šim uzskatam, tikai 7 % pieļauj, ka pastāv iespēja, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus.

Lai gan šī ir visskeptiskāk noskaņotā grupa, tomēr 45 % atzīst, ka klimata pārmaiņas ietekmē laikapstākļus Latvijā. 25 % būtu gatavi ziedot savu brīvo laiku, bet 20 % – ziedot naudu, lai palīdzētu mazināt klimata pārmaiņas.

Demogrāfija Šaubīgo auditorijai

Šaubīgo vidū vairāk ir vīriešu (64 %). Mazliet vairāk nekā citās grupās (33 %) ir cilvēku vecumā no 45 līdz 59 gadiem. 54 % ikdienā lieto sociālos medijus un 41 % nacionālo TV, radio vai presi. Ģimenei un draugiem kā informācijas avotam ir mazliet lielāka uzticamība (70 %) nekā zinātniekiem (61 %).

5. Uzskati par klimata pārmaiņām

Lai uzzinātu cilvēku uzskatus par klimata pārmaiņām, respondentiem tika uzdoti jautājumi par to, cik lielā mērā viņi ir pārliecināti, ka klimata pārmaiņas notiek, un kas ir lielākie klimata draudi.

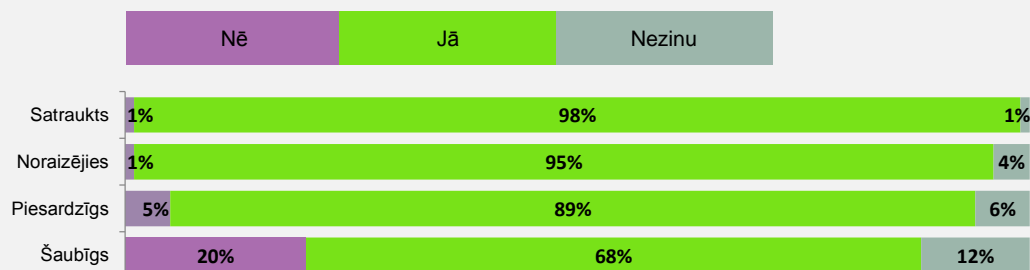
Lielākā daļa cilvēku Latvijā uzskata, ka klimata pārmaiņas notiek. Par to ir pārliecināti gandrīz visi Satraukti (98 %), Noraizējušies (95 %) un lielākā daļa Piesardzīgo (89 %). Savukārt Šaubīgo vidū 20 % uzskata pretēji – klimata pārmaiņas nenotiek, bet vēl 12 % nav pārliecināti.

Vislabākās zināšanas par klimata pārmaiņām ir Satrauktajiem (23 % ir labi un 45 % pietiekami labi informēti). Pārējās grupās atbildes dalās apmēram uz pusēm: mazliet vairāk nekā 50 % jūtas pietiekami vai labi informēti; mazliet mazāk nekā 50 % uzskata, ka ir maz informēti.

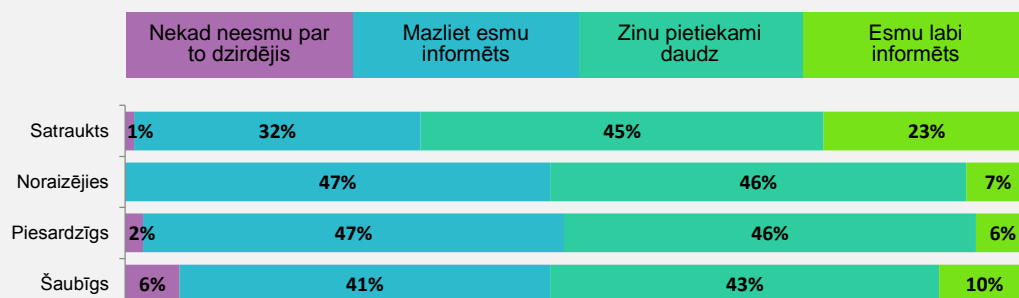
Pastāv viedokļu dažādība par to, kas izraisa klimata pārmaiņas. Apmēram puse Satraukto, Noraizējušo un Piesardzīgo uzskata, ka tās notiek aptuveni vienādi cilvēka darbības un dabas pārmaiņu dēļ. Vēl apmēram trešdaļa šajās grupās uzskata, ka pārmaiņas ir galvenokārt cilvēka darbības rezultāts. Šaubīgo vidū cilvēka darbības ietekme ir vērtēta kā zemāka. Šajā grupā mazliet populārāks ir uzskats (21 %), ka klimata pārmaiņas ir dabisks process.

Vērtējot dažādu saimniecisko nozaru ietekmi uz klimata pārmaiņām, TOP 3 nozares ar vislielāko ietekmi ir: 1) transports; 2) atkritumi, to noglabāšana poligonos; 3) rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana. Šaubīgie un Piesardzīgie kopumā visām saimnieciskajām nozarēm piešķir mazāku ietekmi nekā Satraukti un Noraizējušies. Kamēr 75 % no Satrauktajiem uzskata, ka šīs nozares ir liels piesārņojuma avots, Šaubīgo vidū šāds uzskats ir apmēram trešdaļai.

Vai, Jūsaprāt, notiek klimata pārmaiņas?

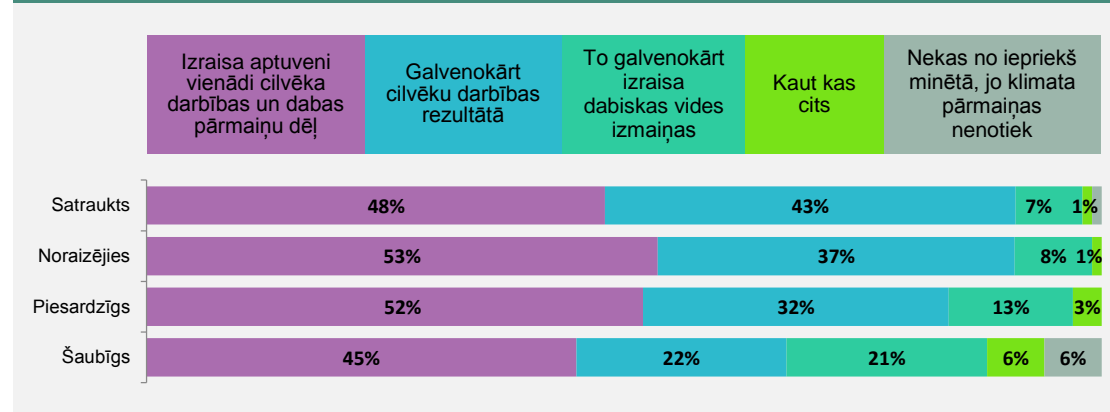

Cik daudz Jūs zināt par klimata pārmaiņām? Vai Jūs teiktu, ka...

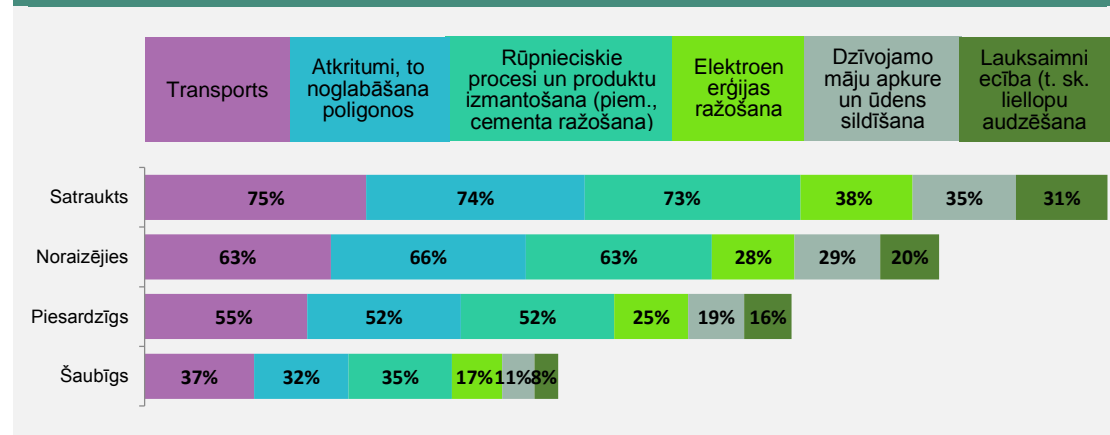
Kurš no šiem apgalvojumiem ir vistuvākais Jūsu viedoklim?

Cik Jums ir zināms, kura no šīm nozarēm ir lielākais piesārņojuma avots Latvijā, kas izraisa klimata pārmaiņas? Ja neesat pārliecināts, lūdzu, sniedziet savu labāko minējumu.

Vērtēšanas skala: Vismazākā mērā / Mazā mērā / Viduvēji / Lielā mērā / Vislielākā mērā

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Lielā mērā + Vislielākā mērā

5.1. Satrauktie

Satrauktie pārliecinoši uzskata, ka klimata pārmaiņas notiek (98 %), un apgalvo, ka zina daudz (23 %) vai pietiekami daudz (45 %) par klimata pārmaiņām. Mazliet mazāk nekā puse (43 %) uzskata, ka klimata pārmaiņas izraisa galvenokārt cilvēka darbība, savukārt 48 % uzskata, ka tās vienlīdz izraisa cilvēka darbība un dabas pārmaiņas. 75 % uzskata, ka transports ir lielākais Latvijas piesārņojuma avots, kas izraisa klimata pārmaiņas, savukārt 38 % domā, ka tā ir enerģētikas nozare.

5.2. Noraizējušies

Arī Noraizējušos vidū ir augsta pārliecība (95 %), ka klimata pārmaiņas notiek. Šajā grupā 46 % savas zināšanas par klimata pārmaiņām vērtē kā pietiekamas, bet 47 % jūtas mazliet informēti. Apmēram trešdaļa (37 %) uzskata, ka klimata pārmaiņas izraisa galvenokārt cilvēka darbība, bet vairāk nekā puse (53 %) uzskata, ka tās vienlīdz izraisa cilvēka darbība un dabas pārmaiņas. 66 % uzskata, ka atkritumi un to noglabāšana poligonos ir lielākais Latvijas piesārņojuma avots, kas izraisa klimata pārmaiņas, savukārt 28 % domā, ka tā ir enerģētikas nozare.

5.3. Piesardzīgie

Piesardzīgajiem pārliecība par to, ka klimata pārmaiņas notiek, ir zemāka nekā divām iepriekšējām grupām, tomēr arī šajā grupā tā ir pietiekami augsta (89 %). Šajā grupā 46 % savas zināšanas par klimata pārmaiņām vērtē kā pietiekamas, bet 47 % jūtas mazliet informēti. Liela daļa (53 %) domā, ka klimata pārmaiņas vienlīdz izraisa cilvēka darbība un dabas pārmaiņas, bet 32 % uzskata, ka tās izraisa galvenokārt cilvēka darbība. 55 % uzskata, ka transports ir lielākais Latvijas piesārņojuma avots, kas izraisa klimata pārmaiņas, savukārt 25 % domā, ka tā ir enerģētikas nozare.

5.4. Šaubīgie

Šajā grupā pārliecība par to, ka klimata pārmaiņas notiek, ir viszemākā, tomēr arī Šaubīgo vidū tā ir pietiekami augsta (68 %). Šajā grupā 43 % savas zināšanas par klimata pārmaiņām vērtē kā pietiekamas, bet 41 % jūtas mazliet informēti. Liela daļa (45 %) domā, ka klimata pārmaiņas vienlīdz izraisa cilvēka darbība un dabas pārmaiņas, bet 22 % uzskata, ka tās izraisa galvenokārt cilvēka darbība. Vēl apmēram tikpat liela daļa (21 %) uzskata, ka klimata pārmaiņas notiek tikai dabisku vides izmaiņu rezultātā. 37 % uzskata, ka transports ir lielākais Latvijas piesārņojuma avots, kas izraisa klimata pārmaiņas, savukārt 17 % domā, ka tā ir enerģētikas nozare.

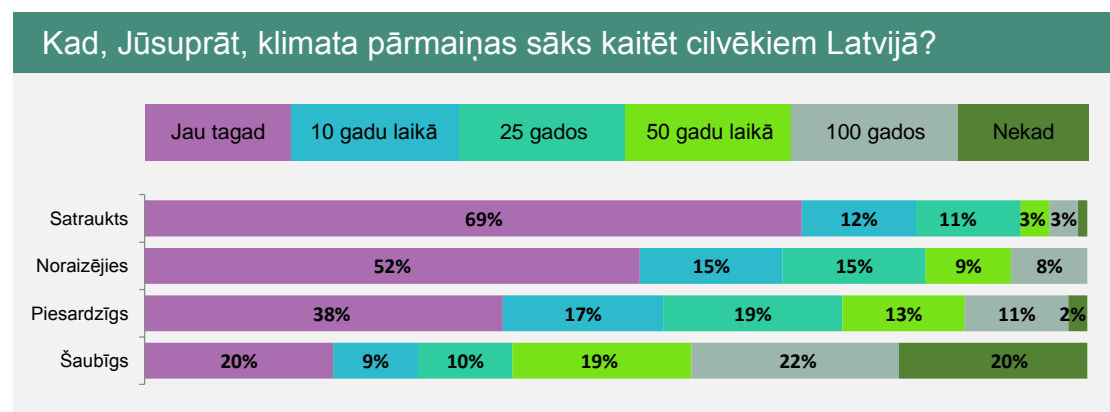
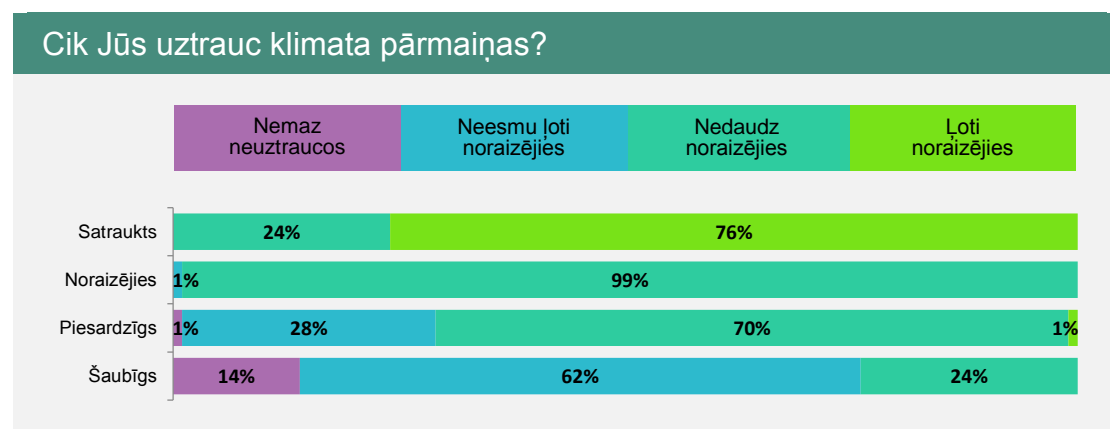

6. Klimata pārmaiņu risku apzināšanās un attieksme

Lai uzzinātu cilvēku emocionālo attieksmi pret klimata pārmaiņām, respondentiem bija jānovērtē, cik lielā mērā viņi ir noraizējušies par riskiem tagadnē, nākotnē, kā arī personīgā un plašākas sabiedrības kontekstā.

Kopumā lielākā daļa sabiedrības Latvijā atzīst, ka ir noraizējušies par klimata pārmaiņām. 76 % no Satrauktajiem savas raizes pat vērtē kā ļoti izteiktas. 99 % Noraizējušos un 70 % Piesardzīgo savas raizes vērtē kā nedaudz izteiktas. Savukārt Šaubīgie ir vismazāk noraizējušies: 76 % atzīst, ka raizes par klimata pārmaiņām neizjūt. 69 % Satraukto un 52 % Noraizējušos uzskata, ka klimata pārmaiņas cilvēkiem sāk kaitēt jau tagad. Piesardzīgie un Šaubīgie ir skeptiskāki, jo draudus cilvēkiem saskata tikai nākotnē. 42 % Šaubīgo tos pat paredz 100 gadu laikā vai nekad.

Interesanti, ka respondenti uzskata, ka klimata pārmaiņas vairāk kaitēs sociālajām aprindām, kas ir tālāk no pašiem. Piemēram, vislielākā grupa – Piesardzīgie – 54 % uzskata, ka klimata pārmaiņas kaitēs viņu kopienai; 69 % uzskata, ka tās kaitēs cilvēkiem Latvijā, bet 79 % – ka kaitēs cilvēkiem jaunattīstības valstīs. Līdzīgi uzskati ir arī Satrauktajiem: 57 % lielu kaitējumu saredz Latvijā, bet 72 % - jaunattīstības valstīs. Uztraukums par kaitējumu ir izteikti atšķirīgs mūsu apskatītajās respondentu grupās. Gandrīz visi Satrauktie ir pārliecināti, ka klimata pārmaiņas kaitēs viņiem un viņu ģimenēm, un puse šo kaitējumu vērtē pat kā ļoti izteiktu. Savukārt 43 % Šaubīgo uzskata, ka kaitējuma viņiem personīgi nebūs nemaz, un vēl 55 % – ka kaitējums būs neliels. Vislielāko kaitējumu respondenti paredz nākotnes paaudzēm, augu un dzīvnieku sugām un vietējai lauksaimniecībai.

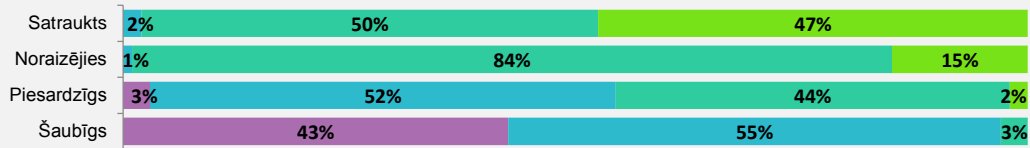

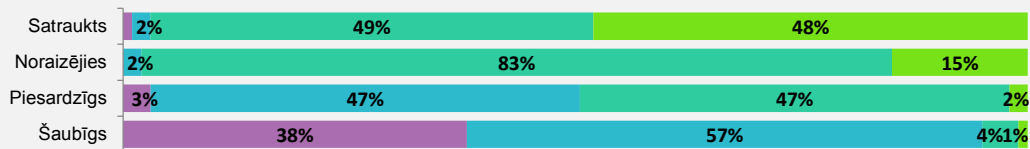
Cik, Jūsaprāt, klimata pārmaiņas kaitēs...?

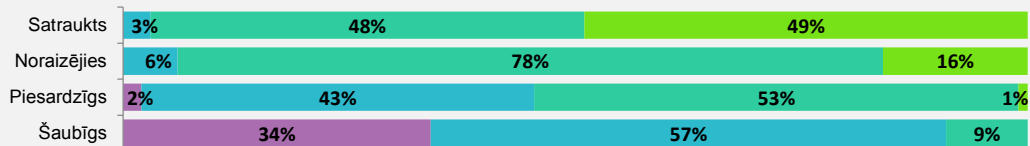
Jums personīgi:

Jūsu ģimenei:

Cilvēkiem jūsu kopienā:

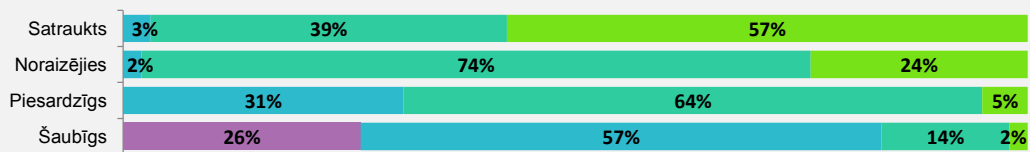

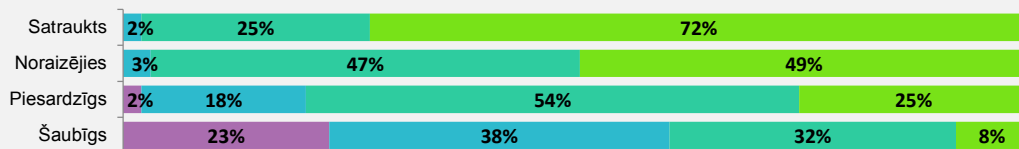
Cik, Jūsaprāt, klimata pārmaiņas kaitēs...?

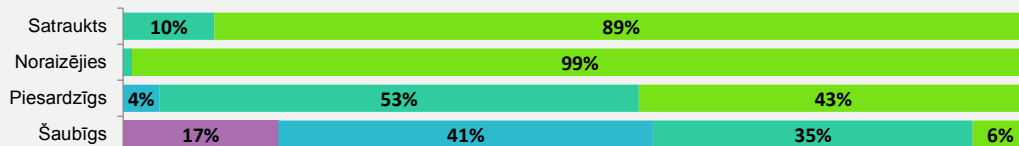
Cilvēkiem Latvijā:

Cilvēkiem jaunattīstītajās valstīs:

Nākotnes paudzēm:

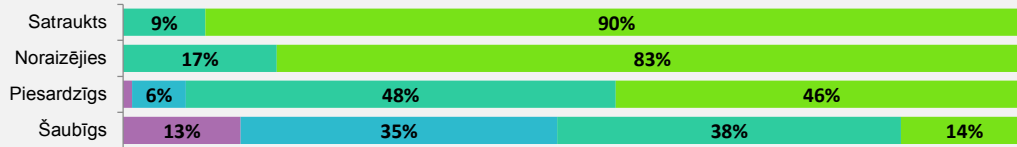

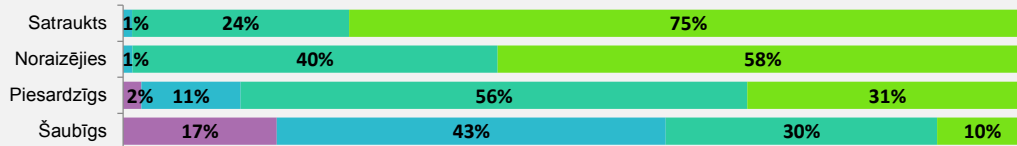
Cik, Jūsaprāt, klimata pārmaiņas kaitēs...?

Augu un dzīvnieku sugām uz zemes un ūdenī:

Vietējai lauksaimniecībai:

6.1. Satrauktie

Satrauktie ir ļoti noraizējušies (76 %) un nedaudz noraizējušies (24 %) par klimata pārmaiņām. Lielākā daļa (69 %) domā, ka klimata pārmaiņas jau tagad kaitē cilvēkiem Latvijā, savukārt 12 % domā, ka tās sāks kaitēt tuvāko 10 gadu laikā. Gandrīz visi (89 %) Satrauktie domā, ka klimata pārmaiņas nodarīs lielu kaitējumu nākotnes paaudzēm. Apmēram puse uzskata, ka klimata pārmaiņas nodarīs lielu kaitējumu cilvēkiem Latvijā (57 %) vai viņu kopienā (49 %). 47 % uzskata, ka klimata pārmaiņas nodarīs lielu kaitējumu viņiem personīgi.

6.2. Noraizējušies

Šajā grupā pārsvarā (99 %) ir nedaudz noraizējušies par klimata pārmaiņām. Apmēram puse (52 %) domā, ka klimata pārmaiņas jau tagad kaitē cilvēkiem Latvijā, savukārt 15 % domā, ka tās sāks kaitēt tuvāko 10 gadu laikā. Gandrīz visi (99 %) Noraizējušies domā, ka klimata pārmaiņas nodarīs lielu kaitējumu nākotnes paaudzēm un apmēram puse (49 %) uzskata, ka liels kaitējums būs jaunattīstības valstīs. Apmēram ceturtdaļa (24 %) uzskata, ka klimata pārmaiņas nodarīs lielu kaitējumu cilvēkiem Latvijā. Dominējošs ir uzskats (84 %), ka klimata pārmaiņas nodarīs tikai mērenu kaitējumu viņiem personīgi.

6.3. Piesardzīgie

Piesardzīgie pārsvarā ir nedaudz noraizējušies par klimata pārmaiņām (70 %), savukārt 28 % nav ļoti noraizējušies. Lielākā daļa Piesardzīgo domā, ka klimata pārmaiņas cilvēkiem Latvijā kaitēs nākotnē: vai nu pēc 10 gadiem (17 %), pēc 25 gadiem (19 %), pēc 50 gadiem (13 %), vai pat pēc 100 gadiem vai nekad (13 %). Apmēram puse (43 %) uzskata, ka klimata pārmaiņas nodarīs lielu kaitējumu nākotnes paaudzēm, bet cilvēkiem Latvijā paredz mērenu kaitējumu (64 %). Dominējošs ir uzskats, ka klimata pārmaiņas nodarīs tikai mērenu (44 %) vai mazu (52 %) kaitējumu viņiem personīgi.

6.4. Šaubīgie

Vairāk nekā puse (62 %) Šaubīgo nav ļoti noraizējušies vai nemaz nav (14 %) noraizējušies par klimata pārmaiņām. Lielākā daļa Šaubīgo domā, ka klimata pārmaiņas cilvēkiem Latvijā kaitēs tālā nākotnē: vai nu pēc 50 gadiem (19 %), pēc 100 gadiem (22 %), vai pat nekad (13 %). Mazāk nekā puse (41 %) uzskata, ka klimata pārmaiņas tikai nedaudz kaitēs nākotnes paaudzēm, un arī cilvēkiem Latvijā paredz nelielu kaitējumu (57 %). Dominējošs ir uzskats, ka klimata pārmaiņas nodarīs tikai mazu (55 %) vai pat nekādu (43 %) kaitējumu viņiem personīgi.

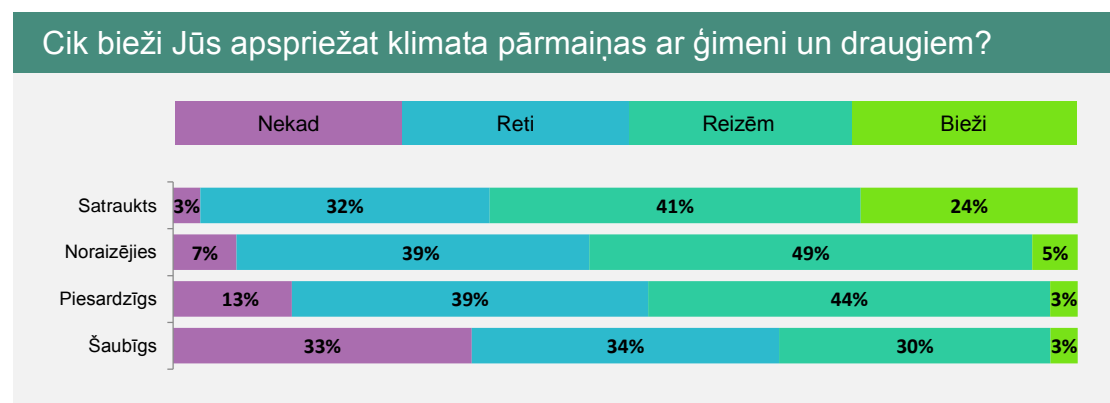
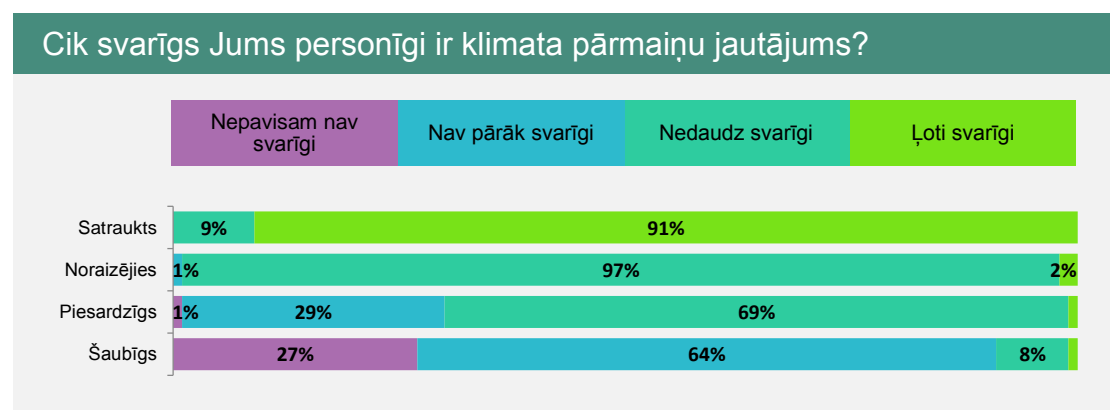
7. Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā

Iedzīvotājiem Latvijā ir dažādi uzskati par to, kam būtu jāuzņemas atbildība par klimata pārmaiņu mazināšanu. Respondentiem tika uzdoti jautājumi par to, cik lielā mērā viņi aktualizē šo tēmu savā ģimenē un draugu lokā, un kas, viņuprāt, varētu vairāk darīt klimata pārmaiņu mazināšanai.

Ļoti svarīgs klimata jautājums ir 91 % Satraukto. Tāpat arī vairāk nekā puse šīs sabiedrības daļas bieži vai reizēm pārrunā šo tēmu ar saviem tuviniekiem. Viszemākā tēmas aktualitāte ir Šaubīgo vidū, kur 91 % šī tēma nav svarīga un lielākā daļa to nekad vai reti apspriež ar tuviniekiem.

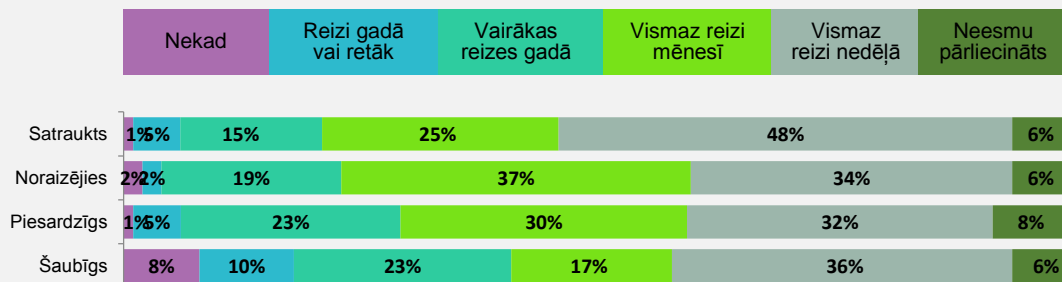
Personīgās rīcības iespējas, kas varētu mazināt klimata pārmaiņas, cilvēki saskata ievērojami mazāk, nekā rīcību, ko sagaida no ES, valsts vai pašvaldības, uzņēmumiem un pārējās sabiedrības. Vairāk nekā 80 % Satraukto un Noraizējušos sagaida vairāk rīcības no iepriekš minētajām iestādēm. Turpretī no Šaubīgajiem tikai trešdaļa uzskata, ka iestādēm vajadzētu iesaistīties vairāk. 55 % Satraukto saskata arī personīgās rīcības iespējas un uzskata, ka varētu vairāk rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai. Šaubīgo vidū tādi ir 29%.

Vislielākā uzticība kā informācijas avotiem par klimata pārmaiņām ir tuviniekiem un zinātniekiem. Kopumā arī ziņu kanāliem ir laba uzticība: galvenajiem ziņu medijiem uzticas 71 % Satraukto; 67 % Noraizējušos; 59 % Piesardzīgo un 36 % Šaubīgo.

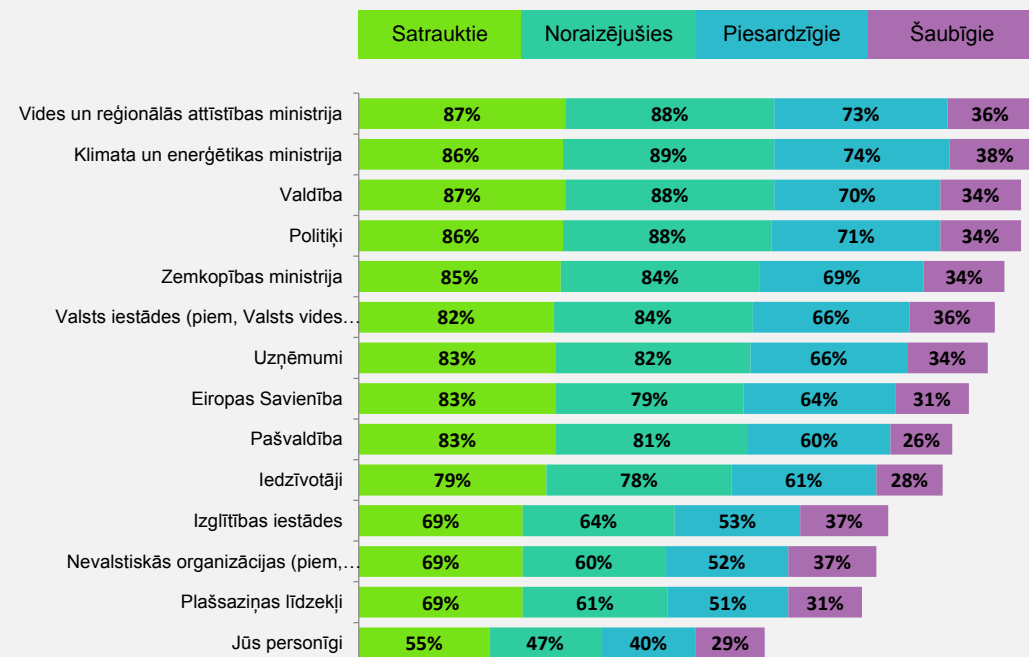
Cik bieži Jūs dzirdat par klimata pārmaiņām plašsaziņas līdzekļos, piemēram, TV, filmās, radio, laikrakstos, žurnālos, tiešsaistē utt.?

Šeit ir saraksts ar cilvēkiem un organizācijām, kas varētu rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai. Vai, Jūsprāt, katrai/am no šiem būtu vairāk vai mazāk jādara, lai risinātu klimata pārmaiņas?

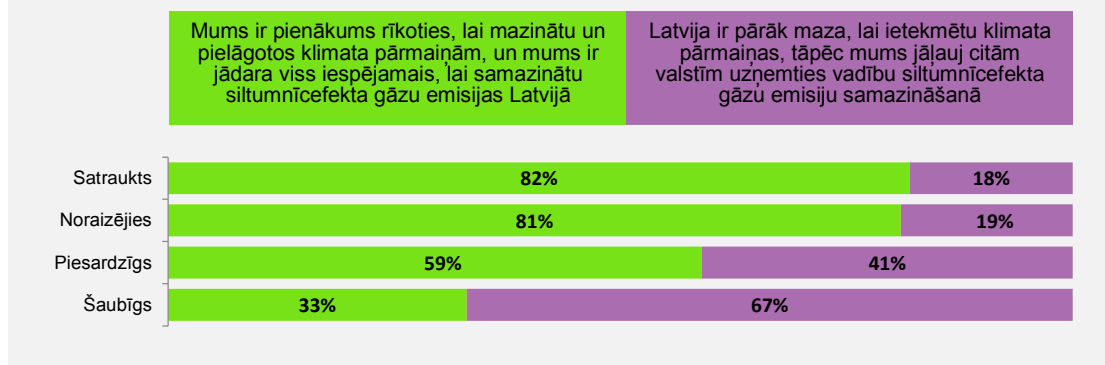
Vērtēšanas skala: Daudz mazāk / Mazāk / Pašlaik dara pietiekami daudz / Vairāk / Daudz vairāk

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Vairāk + Daudz vairāk

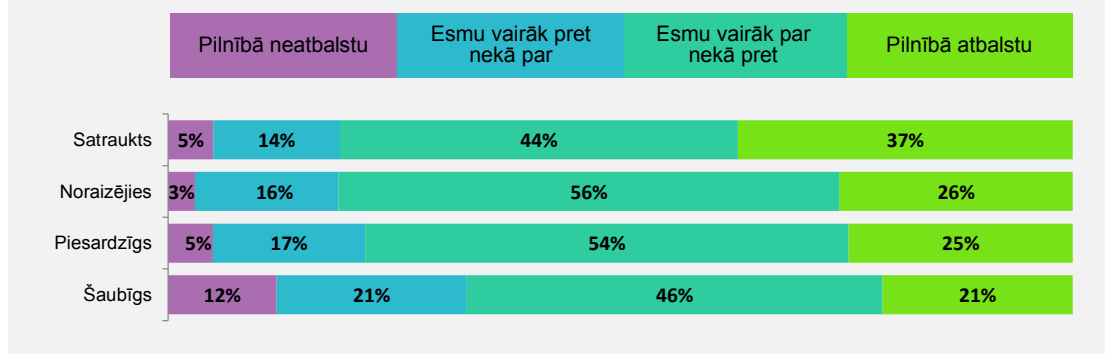

Izvēlieties, kurš no šiem diviem apgalvojumiem ir tuvāks Jūsu uzskatiem.

Atkritumiem satrūdot un sadaloties atkritumu noglabāšanas poligonos, rodas gaisu piesārņojošas gāzes, kas spēcīgi ietekmē klimata pārmaiņas. ES ir noteikusi mērķi Latvijai – līdz 2035. gadam samazināt noglabājamo atkritumu apjomu līdz 10%. Šobrīd poligonos noglabājam apmēram pusi (~52%) Latvijā radīto atkritumu. Lai sasniegtu noteikto mērķi, ir nepieciešama ne tikai aktīva atkritumu šķirošana, bet arī citi risinājumi. Cik lielā mērā Jūs atbalstītu vai iebilstu pret jaunas infrastruktūras, piemēram, atkritumu reģenerācijas (jeb sadedzināšanas) infrastruktūras ierīkošanu Latvijā, tādējādi samazinot poligonos noglabājamo atkritumu daudzumu un vienlaikus reģenerācijā ražojot siltumenerģiju?

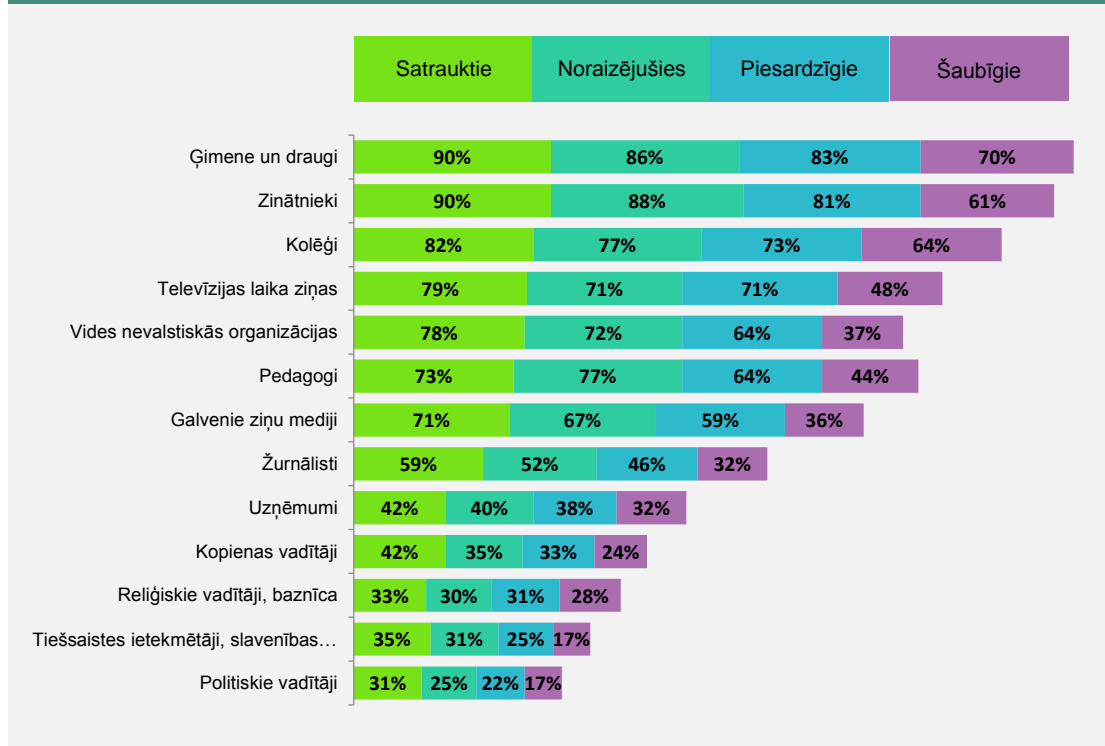

Cik ļoti Jūs uzticaties vai neuzticaties tālāk minētajam kā informācijas avotam par klimata pārmaiņām?

Vērtēšanas skala: Izteikta neuzticēšanās / Zināma neuzticēšanās / Zināma uzticēšanās / Izteikta uzticēšanās

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Zināma + Izteikta uzticēšanās

7.1. Satrauktie

Satrauktie pārsvarā apgalvo, ka viņiem klimata pārmaiņu jautājumi ir ļoti svarīgi (91 %). Lielākā daļa par klimata pārmaiņām dzird plašsaziņas līdzekļos vismaz reizi nedēļā (48 %) vai reizi mēnesī (25 %). Tāpat lielākā daļa apgalvo, ka ar ģimeni un draugiem apspriež klimata pārmaiņas bieži (24 %) vai reizēm (41 %). Pārsvarā Satrauktie (82 %) uzskata, ka mums ir pienākums rīkoties, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, un mums ir jādara viss iespējamais, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas Latvijā. 37 % pilnībā atbalsta un 44 % vairāk būtu par jaunas infrastruktūras, piemēram, atkritumu reģenerācijas (jeb sadedzināšanas) infrastruktūras ierīkošanu Latvijā. Cilvēkiem šajā grupā ir augsta uzticība ģimenei un draugiem, zinātniekiem, TV ziņām un nevalstiskajām organizācijām. Zemāka uzticība ir politiskajiem vadītājiem (31 %), tiešsaistes ietekmētājiem (35 %) un baznīcai (33 %).

7.2. Noraizējušies

Noraizējušies pārsvarā apgalvo, ka viņiem klimata pārmaiņu jautājumi ir nedaudz svarīgi (97 %). Lielākā daļa par klimata pārmaiņām dzird plašsaziņas līdzekļos vismaz reizi nedēļā (34 %) vai reizi mēnesī (37 %). Ar ģimeni un draugiem klimata pārmaiņas apspriež bieži (5 %) vai reizēm (49 %). Pārsvarā Noraizējušies (81 %) uzskata, ka mums ir pienākums rīkoties, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, un mums ir jādara viss iespējamais, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas Latvijā. 26 % pilnībā atbalsta un 56 % vairāk būtu par jaunas infrastruktūras, piemēram, atkritumu reģenerācijas (jeb sadedzināšanas) infrastruktūras ierīkošanu Latvijā. Cilvēkiem šajā grupā ir augsta uzticība ģimenei un draugiem, zinātniekiem, TV ziņām un nevalstiskajām organizācijām. Zemāka uzticība ir politiskajiem vadītājiem (25 %); tiešsaistes ietekmētājiem (31 %) un baznīcai (30 %).

7.3. Piesardzīgie

Piesardzīgie pārsvarā apgalvo, ka viņiem klimata pārmaiņu jautājumi ir nedaudz (69 %) vai nav pārāk svarīgi (29 %). Lielākā daļa par klimata pārmaiņām dzird plašsaziņas līdzekļos vismaz reizi nedēļā (32 %) vai reizi mēnesī (30 %). Tomēr lielākā daļa arī apgalvo, ka par klimata pārmaiņām ar ģimeni un draugiem runā tikai reizēm (44 %), reti (39 %) vai nekad (13 %). Mazliet vairāk nekā puse Piesardzīgo (59 %) uzskata, ka mums ir pienākums rīkoties, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām, un mums ir jādara viss iespējamais, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas Latvijā. 25 % pilnībā atbalsta un 54 % vairāk būtu par jaunas infrastruktūras, piemēram, atkritumu reģenerācijas (jeb sadedzināšanas) infrastruktūras ierīkošanu Latvijā. Cilvēkiem šajā grupā ir augsta uzticība ģimenei un draugiem, zinātniekiem, TV ziņām. Zemāka uzticība ir politiskajiem vadītājiem (22 %); tiešsaistes ietekmētājiem (25 %) un baznīcai (31 %).

7.4. Šaubīgie

Šaubīgie pārsvarā apgalvo, ka viņiem klimata pārmaiņu jautājumi nav pārāk svarīgi (64 %) vai galīgi nav svarīgi (27 %). Apmēram puse par klimata pārmaiņām dzird plašsaziņas līdzekļos vismaz reizi nedēļā (36 %) vai reizi mēnesī (17 %). Tomēr lielākā daļa arī apgalvo, ka par klimata pārmaiņām ar ģimeni un draugiem runā tikai reizēm (30 %), reti (34 %) vai nekad (33 %). Mazliet vairāk nekā puse Šaubīgo (67 %) uzskata, ka Latvija ir pārāk maza, lai ietekmētu klimata pārmaiņas, tāpēc mums jāļauj citām valstīm uzņemt vadību siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā. Cilvēkiem šajā grupā ir augstāka uzticība ģimenei un draugiem (70 %) nekā zinātniekiem (61 %).

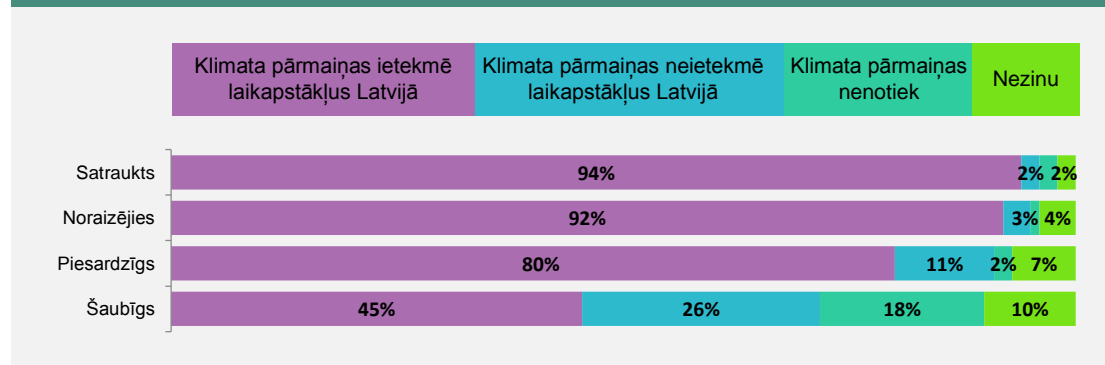
8. Klimata pārmaiņu radītā ietekme

Lai noskaidrotu viedokli par to, vai klimata pārmaiņas globālā līmenī ietekmēs laikapstākļus Latvijā, tika uzdoti jautājumi par ekstrēmo laikapstākļu draudiem, kā arī par to, kādas tieši dabas parādības uztrauc iedzīvotājus Latvijā.

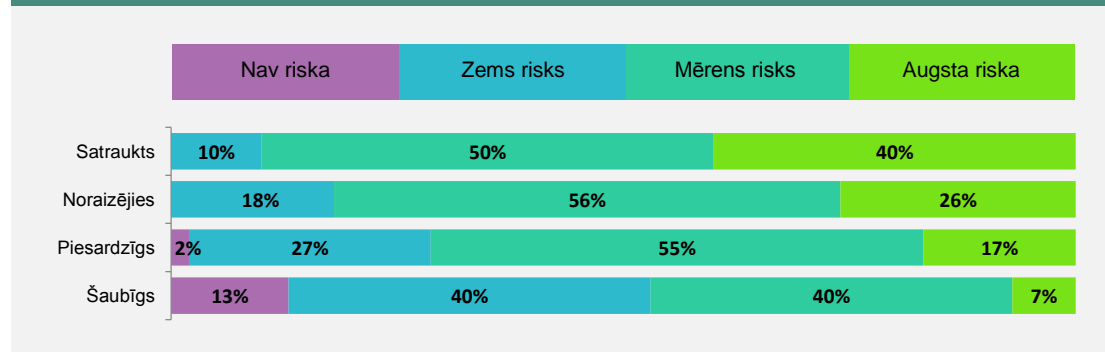
Vairāk nekā 90 % Satraukto un Noraizējušos ir pārliecināti, ka klimata pārmaiņas ietekmēs laikapstākļus Latvijā. Šāds uzskats dominē (80 %) arī Piesardzīgo vidū. Turpretī Šaubīgie tā uzskata mazāk nekā puse (45 %), un 44 % pat apgalvo pretējo – klimata pārmaiņas vai nu nenotiek, vai arī tās neietekmēs Latviju.

Par ekstrēmu laikapstākļu iespējamību Latvijā ir pārliecināti vairākums iedzīvotāju. Kamēr 90 % Satraukto, 70–80 % Noraizējušos un Piesardzīgo šādu risku vērtē kā mērenu vai augstu, Šaubīgo vidū tādi ir 47 %. Kopumā visvairāk cilvēku ir uztraukti par spēcīgu vētru un ūdens piesārņojuma riskiem. Vairāk nekā 90 % no Satrauktajiem papildus šiem riskiem min arī sausumu, ekstrēmu karstumu un gaisa piesārņojumu. Arī šajā jautājumā Šaubīgo viedoklis ievērojami atšķiras: kamēr lielākā daļa pārejās sabiedrības ir noraizējušies par dažādu veidu laikapstākļu riskiem, Šaubīgo vidū tādu ir mazāk nekā puse.

Kurš no šiem apgalvojumiem vislabāk atspoguļo Jūsu viedokli?

Cik lielu risku, Jūsaprāt, nākamo 10 gadu laikā jūsu kopienai rada ekstrēmi laikapstākļi?

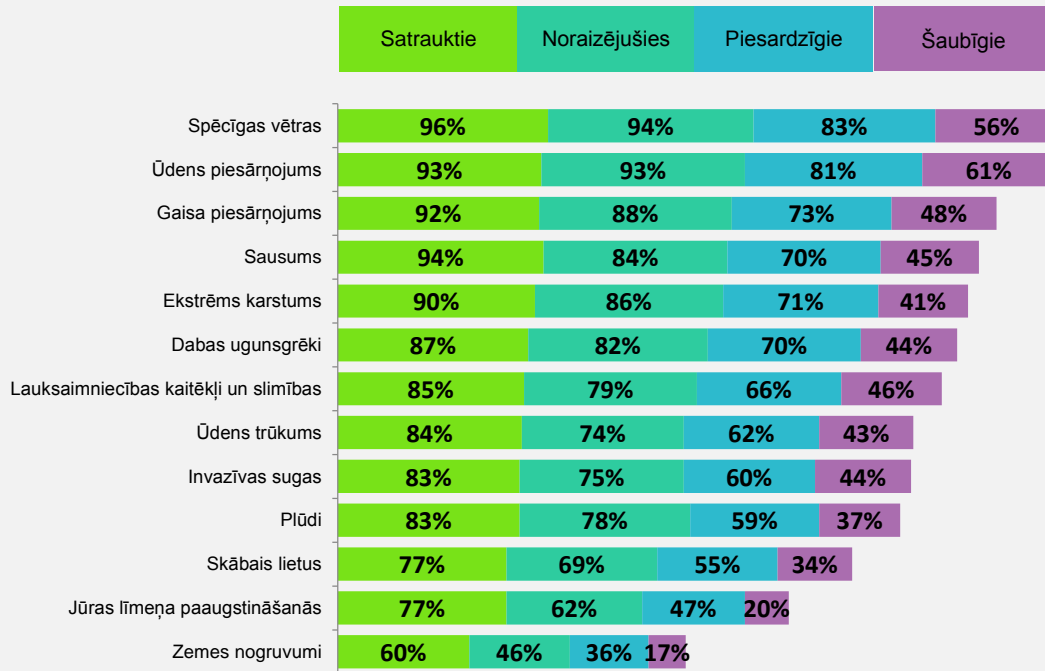

Cik ļoti Jūs uztrauc tas, ka tālāk norādītais var kaitēt Jūsu vietējai teritorijai?

Vērtēšanas skala: Nemaz neuztraucos / Nav ļoti noraizējies / Nedaudz noraizējies / Ļoti noraizējies

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Nedaudz + Ļoti noraizējies

8.1. Satrauktie

Satrauktie pārliecinoši uzskata, ka klimata pārmaiņas ietekmē laikapstākļus Latvijā (94 %) un ka nākamo 10 gadu laikā ekstrēmi laikapstākļi radīs augstu (40 %) vai mērenu (50 %) risku to kopienai. Lielākā daļa Satraukto ir ļoti uztraukti, ka spēcīgas vētras (96 %), ūdens piesārņojums (93 %), gaisa piesārņojums (92 %), sausums (94 %) un ekstrēms karstums (90 %) var kaitēt to vietējai teritorijai.

8.2. Noraizējušies

Noraizējušies pārliecinoši uzskata, ka klimata pārmaiņas ietekmē laikapstākļus Latvijā (92 %) un ka nākamo 10 gadu laikā ekstrēmi laikapstākļi radīs augstu (26 %) vai mērenu (56 %) risku to kopienai. Lielākā daļa Noraizējušos ir ļoti uztraukti, ka spēcīgas vētras (94 %), ūdens piesārņojums (93 %), gaisa piesārņojums (88 %), sausums (84 %) un ekstrēms karstums (86 %) var kaitēt to vietējai teritorijai.

8.3. Piesardzīgie

Piesardzīgie uzskata, ka klimata pārmaiņas ietekmē laikapstākļus Latvijā (80 %) un ka nākamo 10 gadu laikā ekstrēmi laikapstākļi radīs mērenu (53 %) vai zemu (27 %) risku to kopienai. Lielākā daļa Piesardzīgo ir uztraukti, ka spēcīgas vētras (83 %), ūdens piesārņojums (81 %), gaisa piesārņojums (73 %), sausums (70 %) un ekstrēms karstums (71 %) var kaitēt to vietējai teritorijai.

8.4. Šaubīgie

Mazāk nekā puse Šaubīgo uzskata, ka klimata pārmaiņas ietekmē laikapstākļus Latvijā (45 %). Šaubīgie uzskata, ka nākamo 10 gadu laikā ekstrēmi laikapstākļi radīs mērenu (40 %) vai zemu (40 %) risku to kopienai. Tikai daļa Šaubīgo ir uztraukti, ka spēcīgas vētras (56 %), ūdens piesārņojums (61 %), gaisa piesārņojums (48 %), sausums (45 %) un ekstrēms karstums (41 %) var kaitēt to vietējai teritorijai.

9. Klimata politika

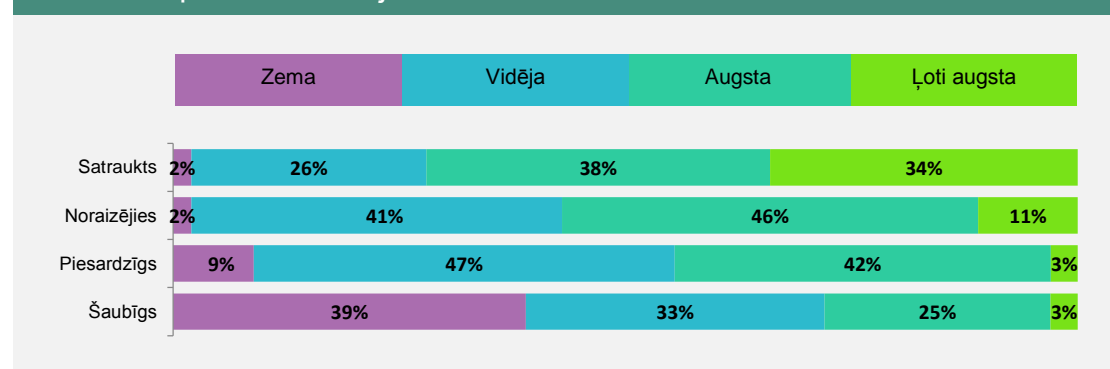
Klimata pārmaiņu mazināšanā svarīga loma ir ne tikai globālām vadlīnijām, bet arī politiskajam atbalstam valsts līmenī. Šajā sadaļā ir iekļauti jautājumi par iedzīvotāju uzskatiem attiecībā uz to, cik lielā mērā klimata pārmaiņām vajadzētu būt prioritātei Latvijas valdībā, kā arī par to, kādas tieši iniciatīvas tiek sagaidītas.

Trešdaļa no Satrauktajiem pauž pārliecību, ka klimata pārmaiņu mazināšanai vajadzētu būt ļoti augstai, un vēl 38% – ka augstai prioritātei Latvijas valdībā. Arī liela daļa Noraizējušos (57 %) un Piesardzīgo (45 %) to izvirza kā augstu vai ļoti augstu prioritāti Latvijas politikā. Savukārt lielākā daļa (72 %) Šaubīgo uzskata, ka šim jautājumam valdībā jāpiešķir zema vai vidēja prioritāte.

Vairāk nekā puse Satraukto un Noraizējušos uzskata, ka valdības rīcība klimata pārmaiņu mazināšanai uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, un puse uzskata, ka tas uzlabotu arī ekonomisko izaugsmi. Cits viedoklis ir Piesardzīgajiem un Šaubīgajiem, no kuriem attiecīgi 23 % un 37 % uzskata, ka tas pat samazinātu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

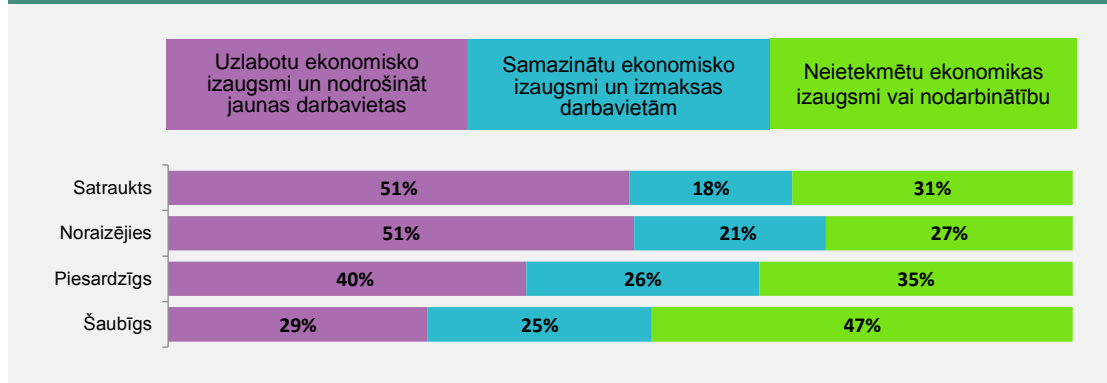
Aktivitātes, ko cilvēki visvairāk sagaida no valdības: ieguldījumi pilsētas apzaļumošanā un valsts dotācijas, lai palīdzētu uzstādīt tīrākās un efektīvākas apkures sistēmas. Iedzīvotāju atbalsts šīm divām aktivitātēm ir augsts visās grupās: tādu nostāju pauž 90 % Satraukto un Noraizējušos; 80 % Piesardzīgo un 65 % Šaubīgo. Iedzīvotāji uzskata, ka, lai samazinātu ar lauksaimniecību saistītas gāzu emisijas, lielāks atbalsts jāsniedz mežu platības palielināšanai un bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai.

Vai, Jūsaprāt, klimata pārmaiņām vajadzētu būt ļoti augsta, augsta, vidēja vai zema prioritāte Latvijas valdībai?

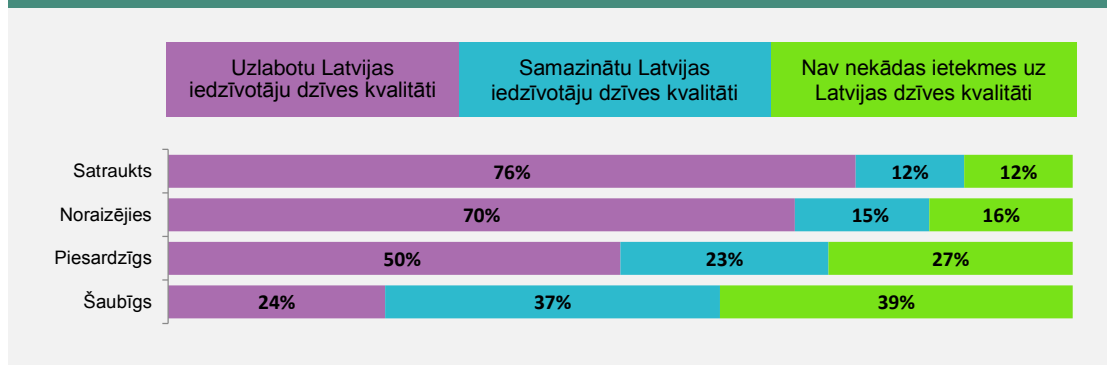

Vai kopumā, Jūsaprāt, rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai...

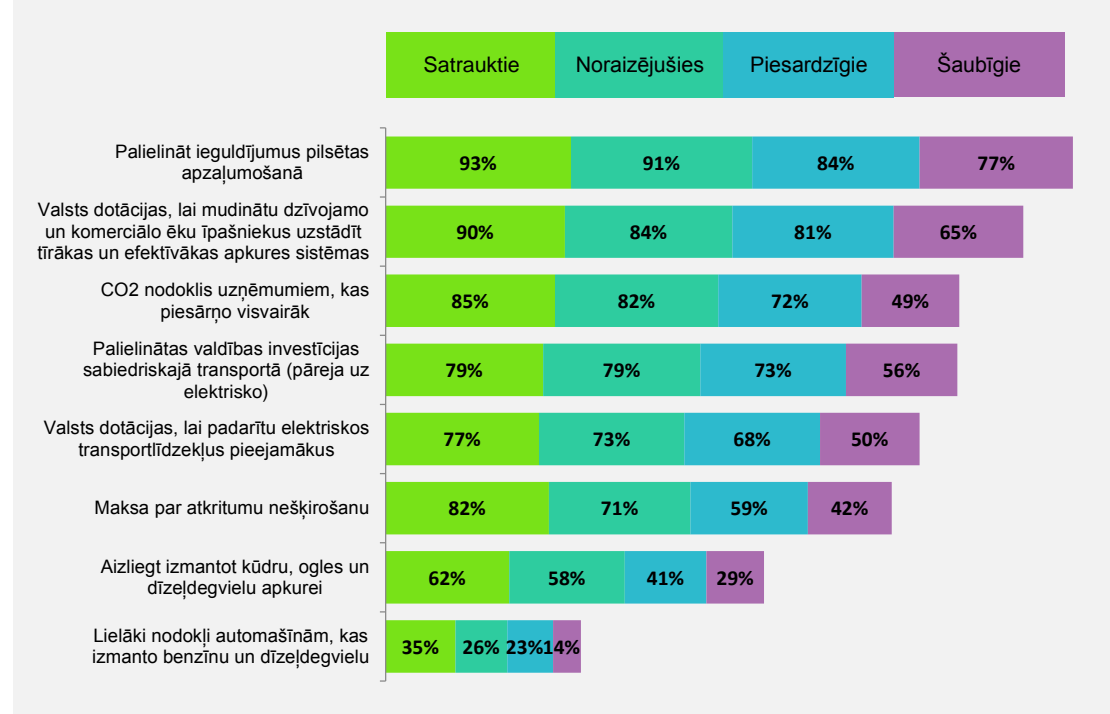
Vai kopumā, Jūsaprāt, rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai...

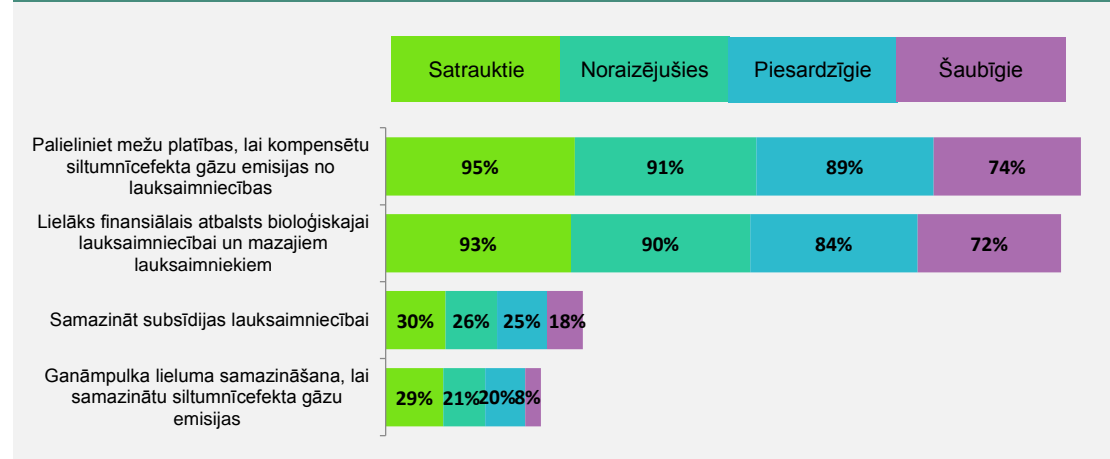
Cik lielā mērā Jūs atbalstāt vai iebilstat pret šeit norādītajām politikām, lai palīdzētu Latvijai sasniegt siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķus?
Vērtēšanas skala: Pilnībā neatbalstu / Esmu vairāk pret nekā par / Esmu vairāk par nekā pret / Pilnībā atbalstu

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Esmu vairāk par nekā pret + Pilnībā atbalstu

Lauksaimniecība ir nozīmīga nozare Latvijai un tās ekonomikai. Lauksaimniecība ir arī nozīmīgs siltumnīcefekta gāzu emisiju avots un šobrīd veido vairāk nekā vienu ceturtdaļu no Latvijas kopējām emisijām. Ņemot to vērā, cik ļoti Jūs atbalstāt vai iebilstat pret tālāk norādītajām politikām?
Vērtēšanas skala: Pilnībā neatbalstu / Esmu vairāk pret nekā par / Esmu vairāk par nekā pret / Pilnībā atbalstu

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Esmu vairāk par nekā pret + Pilnībā atbalstu

9.1. Satrauktie

Satrauktie pārliecinoši uzskata, ka klimata pārmaiņām būtu jābūt ļoti augstai (34 %) vai augstai (38 %) Latvijas valdības prioritātei.

Lielākā daļa Satraukto uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai uzlabotu ekonomisko izaugsmi un nodrošinātu jaunas darbavietas (51 %) vai arī neietekmētu ekonomikas izaugsmi vai nodarbinātību (31 %). Līdzīgi lielākā daļa uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai uzlabotu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti (76 %).

Pārliecinoši lielākā daļa Satraukto atbalsta valdības politiku šādos virzienos: palielināt ieguldījumus pilsētas apzaļumošanā (93 %), valsts dotācijas, lai mudinātu dzīvojamo un komerciālo ēku īpašniekus uzstādīt tīrākas un efektīvākas apkures sistēmas (90 %), CO2 nodoklis uzņēmumiem, kas piesārņo visvairāk (85 %), palielināt valdības investīcijas sabiedriskajā transportā (pāreja uz elektrisko) (79 %), valsts dotācijas, lai padarītu elektriskos transportlīdzekļus pieejamākus (77 %), maksa par atkritumu nešķirošanu (82 %).

Satrauktie arī atbalsta šādu valdības politiku attiecībā uz lauksaimniecības nozari: palielināt mežu platības, lai kompensētu siltumnīcefekta gāzu emisijas no lauksaimniecības (95 %) un nodrošināt lielāku finansiālo atbalstu bioloģiskajai lauksaimniecībai un mazajiem lauksaimniekiem (93 %).

9.2. Noraizējušies

Noraizējušies uzskata, ka klimata pārmaiņām būtu jābūt augstai (46 %) vai vidējai (41 %) Latvijas valdības prioritātei.

Lielākā daļa Noraizējušos uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai uzlabotu ekonomisko izaugsmi un nodrošinātu jaunas darbavietas (51 %) vai arī neietekmētu ekonomikas izaugsmi vai nodarbinātību (27 %). Līdzīgi lielākā daļa uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai uzlabotu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti (70 %).

Pārliecinoši lielākā daļa Noraizējušos atbalsta valdības politiku šādos virzienos: palielināt ieguldījumus pilsētas apzaļumošanā (91 %), valsts dotācijas, lai mudinātu dzīvojamo un komerciālo ēku īpašniekus uzstādīt tīrākas un efektīvākas apkures sistēmas (84 %), CO2 nodoklis uzņēmumiem, kas piesārņo visvairāk (82 %), palielināt valdības investīcijas sabiedriskajā transportā (pāreja uz elektrisko) (79 %), valsts dotācijas, lai padarītu elektriskos transportlīdzekļus pieejamākus (73 %), maksa par atkritumu nešķirošanu (71 %).

Noraizējušies arī atbalsta šādu valdības politiku attiecībā uz lauksaimniecības nozari: palielināt mežu platības, lai kompensētu siltumnīcefekta gāzu emisijas no lauksaimniecības (91 %) un nodrošināt lielāku finansiālo atbalstu bioloģiskajai lauksaimniecībai un mazajiem lauksaimniekiem” (90 %).

9.3. Piesardzīgie

Piesardzīgie uzskata, ka klimata pārmaiņām būtu jābūt vidējai (42 %) vai zemai (47 %) Latvijas valdības prioritātei.

Lielākā daļa Piesardzīgo uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai uzlabotu ekonomisko izaugsmi un nodrošinātu jaunas darbavietas (40 %) vai arī neietekmētu ekonomikas izaugsmi vai nodarbinātību (35 %). Līdzīgi lielākā daļa uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai uzlabotu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti (50 %) vai nebūtu nekādas ietekmes uz Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti (27 %).

Pārliecinoši lielākā daļa Piesardzīgo atbalsta valdības politiku šādos virzienos: palielināt ieguldījumus pilsētas apzaļumošanā (84 %), valsts dotācijas, lai mudinātu dzīvojamo un komerciālo ēku īpašniekus uzstādīt tīrākas un efektīvākas apkures sistēmas (81 %), CO2 nodoklis uzņēmumiem, kas piesārņo visvairāk (72 %), palielināt valdības investīcijas sabiedriskajā transportā (pāreja uz elektrisko) (73%), valsts dotācijas, lai padarītu elektriskos transportlīdzekļus pieejamākus (68 %), maksa par atkritumu nešķīrošanu (59 %).

Piesardzīgie arī atbalsta šādu valdības politiku attiecībā uz lauksaimniecības nozari: palielināt mežu platības, lai kompensētu siltumnīcefekta gāzu emisijas no lauksaimniecības (89 %) un nodrošināt lielāku finansiālo atbalstu bioloģiskajai lauksaimniecībai un mazajiem lauksaimniekiem (84 %).

9.4. Šaubīgie

Šaubīgie uzskata, ka klimata pārmaiņām būtu jābūt augstai (33 %) vai vidējai (39 %) Latvijas valdības prioritātei.

Lielākā daļa Šaubīgo uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai uzlabotu ekonomisko izaugsmi un nodrošinātu jaunas darbavietas (29 %) vai arī neietekmētu ekonomikas izaugsmi vai nodarbinātību (47 %). Savukārt lielākā daļa uzskata, ka rīcība klimata pārmaiņu samazināšanai samazinātu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti (37 %) vai nebūtu nekādas ietekmes uz Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti (39 %).

Lielākā daļa Šaubīgo atbalsta valdības politiku šādos virzienos: palielināt ieguldījumus pilsētas apzaļumošanā (77 %), valsts dotācijas, lai mudinātu dzīvojamo un komerciālo ēku īpašniekus uzstādīt tīrākas un efektīvākas apkures sistēmas (65 %). Aptuveni puse atbalsta šādu politiku: CO2 nodoklis uzņēmumiem, kas piesārņo visvairāk (49 %), palielināt valdības investīcijas sabiedriskajā transportā (pāreja uz elektrisko) (56 %), valsts dotācijas, lai padarītu elektriskos transportlīdzekļus pieejamākus (50 %).

Šaubīgie arī atbalsta šādu valdības politiku attiecībā uz lauksaimniecības nozari: palielināt mežu platības, lai kompensētu siltumnīcefekta gāzu emisijas no lauksaimniecības (74 %) un nodrošināt lielāku finansiālo atbalstu bioloģiskajai lauksaimniecībai un mazajiem lauksaimniekiem (72 %).

10. Uzvedība un ieradumu maiņa klimata pārmaiņu mazināšanai

Cilvēku uzvedība un gatavība mainīt savus ieradumus vislielākajā mērā parāda, cik svarīgs un apzināts tiem ir klimata pārmaiņu jautājums. Ja iepriekš noskaidrojām cilvēku attieksmi, zināšanas un atbalstu politiskajām vadlīnijām, tad šajā sadaļā vēlējāmies noskaidrot, ko cilvēki paši dara vai ir gatavi darīt, lai mazinātu klimata pārmaiņas.

7% no Satrauktajiem atzīst, ka šobrīd jau piedalās un 21 % noteikti piedalītos dažādās iedzīvotāju iniciatīvās, lai pārliecinātu Latvijas līderus rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai. Zemāka gatavība uz šādām darbībām ir Piesardzīgo un Šaubīgo vidū, kur attiecīgi 34 % un 48 % atzīst, ka droši vien vai noteikti neiesaistītos šādās kampaņās.

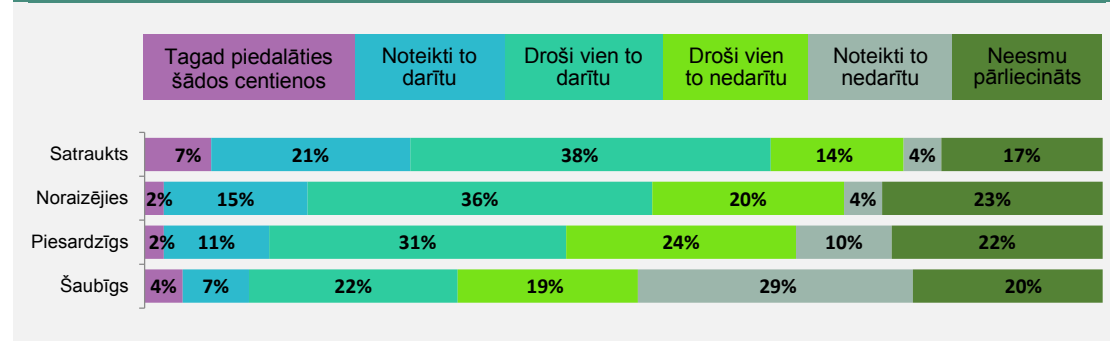
Apmēram puse Satraukto un Noraizējušos būtu gatavi brīvprātīgi veltīt savu laiku, kā arī 51 % Satraukto un 42% Noraizējušos ziedotu naudu organizācijām, kas strādā ar klimata pārmaiņām. Zemāka, tomēr vērā ņemama gatavība veikt naudas ziedojumus ir arī skeptiski noskaņoto cilvēku vidū: 35 % no Piesardzīgajiem un 20 % no Šaubīgajiem.

Latvijas iedzīvotāji visbiežāk veic šādas uz klimata pārmaiņu mazināšanu vērstas darbības: atkritumu šķirošana, izvēle par labu Latvijas precei, centieni samazināt elektrības un apkures patēriņu, kā arī atkritumu apjomu. Lielākā daļa iedzīvotāju atzīst, ka šķiro atkritumus, bet šis ieradums mazliet atšķiras dažādās grupās: to dara 91 % Satraukto, 88 % Noraizējušos, 82 % Piesardzīgo, 71 % Šaubīgo. Iespēju robežās citu transportu, nevis personīgo auto, un bioloģiski audzētu pārtiku izvēlas mazliet vairāk nekā 70 % Satraukto un Noraizējušos. Turpretī Šaubīgo vidū šāda rīcība sastopama 46 % gadījumu.

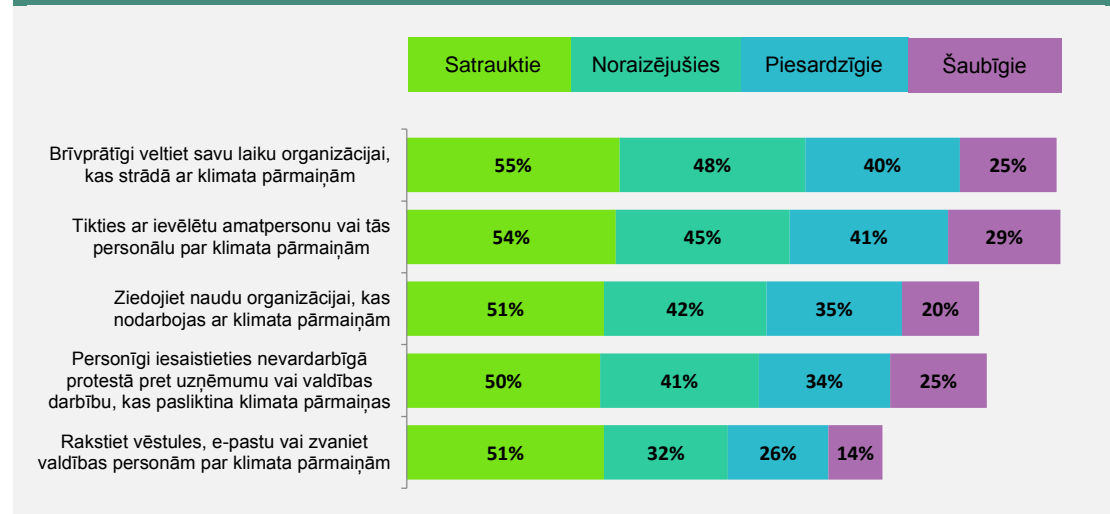
Cik vēlaties vai nevēlaties pievienoties iedzīvotāju kampaņai, lai pārliecinātu Latvijas līderus rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai?

Cik liela ir iespējamība, ka Jūs darītu katru no tālāk minētajām lietām, ja to lūgtu cilvēks, kas Jums patīk un ko cienāt?

Vērtēšanas skala: Noteikti nē / Droši vien nedarītu / Droši vien darītu / Noteikti darītu

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Droši vien darītu + Noteikti darītu

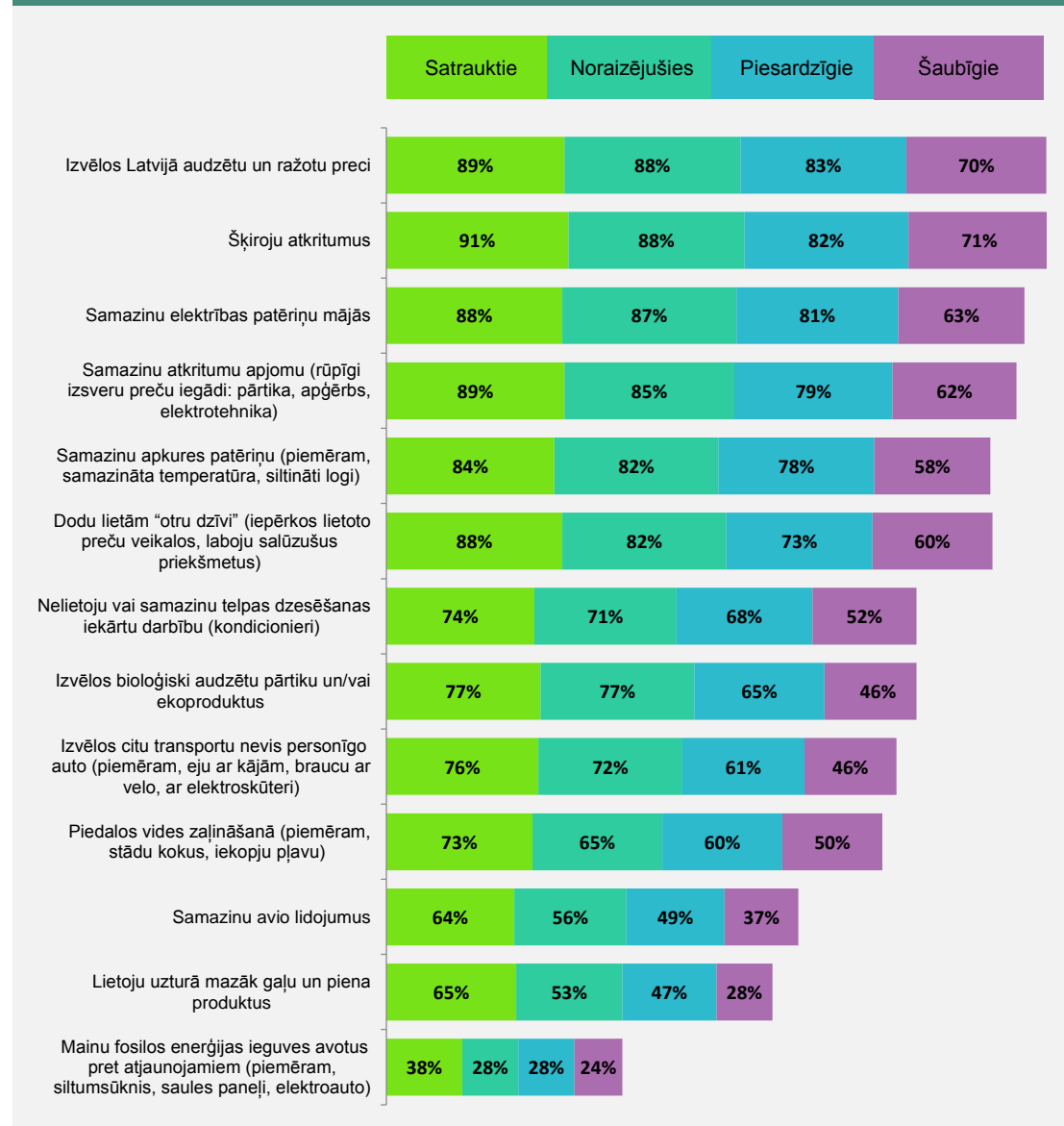

Ko no šī Jūs dariet, tieši ar mērķi samazināt savu personīgo ietekmi uz klimata pārmaiņām?

Vērtēšanas skala: *Nekad / Reti / Reizēm / Bieži / Nezinu*

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Reizēm + Bieži

10.1. Satrauktie

Satrauktie kopumā ir gatavi pievienoties iedzīvotāju aktivitātēm, lai pārliecinātu Latvijas līderus rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai. Šobrīd jau 7 % piedalās šādās kampaņās, 21 % noteikti to darītu, bet 38 % droši vien to darītu.

Aptuveni puse Satraukto būtu gatavi veikt šādas aktivitātes, ja to lūgtu cilvēks, kas tiem patīk un ko tie ciena: brīvprātīgi veltīt savu laiku organizācijai, kas strādā ar klimata pārmaiņām (55 %), tikties ar ievēlētu amatpersonu vai tās personālu par klimata pārmaiņām (54 %), ziedot naudu organizācijai, kas nodarbojas ar klimata pārmaiņām (51 %), personīgi iesaistīties nevardarbīgā pilsoniskā protestā pret uzņēmumu vai valdības darbībām, kas pasliktina klimata pārmaiņas (50 %).

Lielākā daļa Satraukto jau šobrīd bieži vai reizēm dara šādas lietas ar mērķi samazināt savu personīgo ietekmi uz klimata pārmaiņām: izvēlas Latvijā audzētu un ražotu precī (89 %), šķiro atkritumus (91 %), samazina elektrības patēriņu mājās (88 %) un samazina atkritumu apjomu (89 %).

10.2. Noraizējušies

Tikai puse Noraizējušos ir gatavi pievienoties iedzīvotāju aktivitātēm, lai pārliecinātu Latvijas līderus rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai. Šobrīd 2 % piedalās šādās kampaņās, 15 % noteikti to darītu, bet 36 % droši vien to darītu.

Nedaudz mazāk nekā puse Noraizējušos būtu gatavi veikt šādas aktivitātes, ja to lūgtu cilvēks, kas tiem patīk un ko tie ciena: brīvprātīgi veltīt savu laiku organizācijai, kas strādā ar klimata pārmaiņām (48 %), tikties ar ievēlētu amatpersonu vai tās personālu par klimata pārmaiņām (45 %), ziedot naudu organizācijai, kas nodarbojas ar klimata pārmaiņām (42 %), personīgi iesaistīties nevardarbīgā pilsoniskā protestā pret uzņēmumu vai valdības darbībām, kas pasliktina klimata pārmaiņas (41 %).

Pārliecinoši lielākā daļa Noraizējušos bieži vai reizēm dara šādas lietas ar mērķi samazināt savu personīgo ietekmi uz klimata pārmaiņām: izvēlas Latvijā audzētu un ražotu precī (88 %), šķiro atkritumus (88 %), samazina elektrības patēriņu mājās (87 %) un samazina atkritumu apjomu (85 %).

10.3. Piesardzīgie

Mazāk nekā puse Piesardzīgo ir gatavi pievienoties iedzīvotāju aktivitātēm, lai pārliecinātu Latvijas līderus rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai. Šobrīd 2 % piedalās šādās kampaņās, 11 % noteikti to darītu, bet 31% droši vien to darītu.

Tikai aptuveni trešā daļa Piesardzīgo būtu gatavi veikt šādas aktivitātes, ja to lūgtu cilvēks, kas tiem patīk un ko tie ciena: brīvprātīgi veltīt savu laiku organizācijai, kas strādā ar klimata pārmaiņām (40 %), tikties ar ievēlētu amatpersonu vai tās personālu par klimata pārmaiņām (41 %), ziedot naudu organizācijai, kas nodarbojas ar klimata pārmaiņām (35 %), personīgi iesaistīties nevardarbīgā pilsoniskā protestā pret uzņēmumu vai valdības darbībām, kas pasliktina klimata pārmaiņas (34 %).

Savukārt pārliecinoši lielākā daļa Piesardzīgo bieži vai reizēm dara šādas lietas ar mērķi samazināt savu personīgo ietekmi uz klimata pārmaiņām: izvēlas Latvijā audzētu un ražotu precī (83 %), šķiro atkritumus (82 %), samazina elektrības patēriņu mājās (81 %) un samazina atkritumu apjomu (79 %).

10.4. Šaubīgie

Šaubīgie kopumā nav gatavi pievienoties iedzīvotāju aktivitātēm, lai pārliecinātu Latvijas līderus rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai. 19 % droši vien to nedarītu, 29 % noteikti to nedarītu, bet 20 % nav pārliecināti par savu rīcību.

Tikai ceturtdaļa Šaubīgo būtu gatavi veikt šādas aktivitātes, ja to lūgtu cilvēks, kas tiem patīk un ko tie ciena: brīvprātīgi veltīt savu laiku organizācijai, kas strādā ar klimata pārmaiņām (25 %), ziedot naudu organizācijai, kas nodarbojas ar klimata pārmaiņām (20 %), personīgi iesaistīties nevardarbīgā pilsoniskā protestā pret uzņēmumu vai valdības darbībām, kas pasliktina klimata pārmaiņas (25 %).

Lielākā daļa Šaubīgo bieži vai reizēm dara šādas lietas ar mērķi samazināt savu personīgo ietekmi uz klimata pārmaiņām: izvēlas Latvijā audzētu un ražotu preci (70 %), šķiro atkritumus (71 %), samazina elektrības patēriņu mājās (63 %) un samazina atkritumu apjomu (62 %).

11. Uzņēmumu ieguldījums klimata pārmaiņu mazināšanā

Viens no pētījuma mērķiem bija noskaidrot, kā iedzīvotāji vērtē un cik lielā mērā sagaida uzņēmumu iesaisti ietekmes uz klimatu mazināšanā.

Nozares, kurās uzņēmumi, pēc iedzīvotāju domām, vairāk dara klimata pārmaiņu mazināšanai ir: lauksaimniecība, kokapstrāde, elektroenerģijas ražošana. Apmēram 60 % Satraukto, Noraizējušos un Piesardzīgo augstu vērtē tieši elektroenerģijas nozares ieguldījumu ietekmes uz klimatu mazināšanā. Mazliet zemāka, tomēr vērā ņemama atzinība ir arī skeptiski noskaņoto cilvēku vidū: 55 % no Šaubīgajiem pozitīvi vērtē elektroenerģijas ražošanas nozari.

Kopumā mazāk nekā 20 % no visiem Latvijas iedzīvotājiem uzskata, ka pastāv liela iespēja, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus. Šis uzskats ir atšķirīgs dažādās grupās – kā ļoti iespējamu to vērtē 28 % Satraukto, 18 % Noraizējušos, 14 % Piesardzīgo un 7 % Šaubīgo.

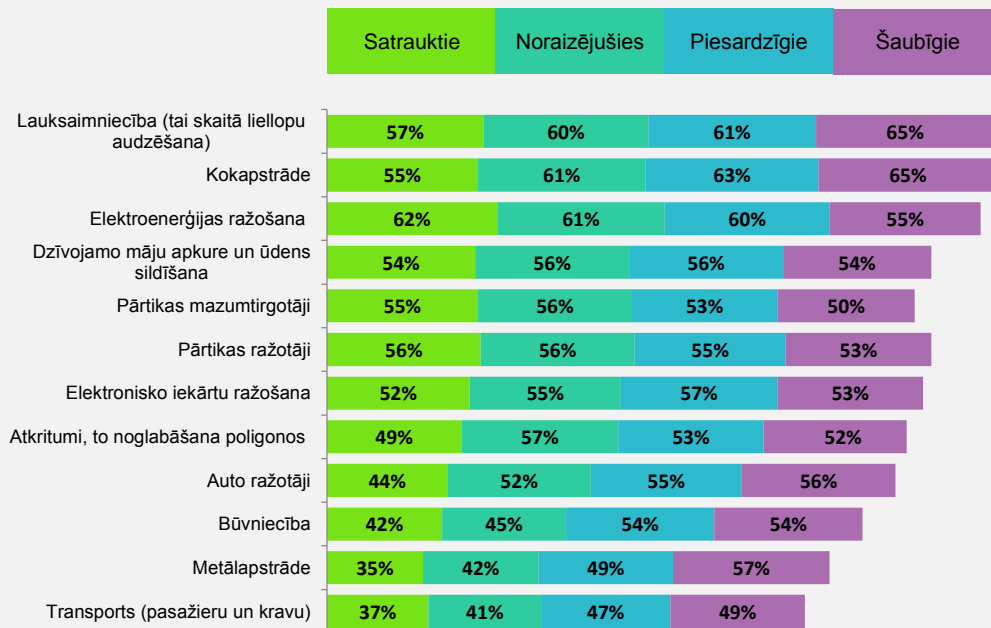
Nozare, no kuras nākotnē tiek sagaidītas vislielākās pārmaiņas ir atkritumu savākšana un pārstrāde. Šī ir vienīgā nozare, kam vairākums cilvēku visās grupās norāda uz vajadzību mainīties, lai mazinātu draudus klimatam. Arī degvielas piegādātāji/tirgotāji un auto ražotāji tiek saukti pie atbildības. Apmēram 70 % Satraukto, 65 % Noraizējušos un 55 % Piesardzīgo atzīst, ka šajās nozarēs ir jāveic lielas pārmaiņas, lai nākotnē nepazaudētu patērētāju tieši tāpēc, ka uzņēmumi rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus. Runājot par pārtikas produktu apriti, pēc iedzīvotāju domām, produktu ražotājiem ir vajadzīgas lielākas pārmaiņas nekā mazumtirgotājiem. 61 % Satraukto un 49 % Noraizējušos uzskata, ka produktu ražotājiem jāievieš vairāk videi draudzīgas uzņēmējdarbības principu. Savukārt par pārtikas mazumtirdzniecību to apgalvo salīdzinoši mazāk: 50 % Satraukto un 39 % Noraizējušos.

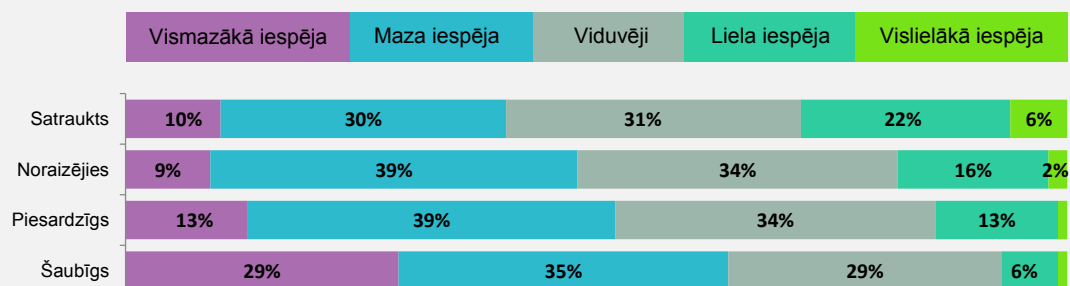
Jūsaprāt, kuru nozaru uzņēmumi vairāk iegulda klimata pārmaiņu mazināšanā?

Vērtēšanas skala: Daudz mazāk / Mazāk / Pašlaik iegulda pietiekami daudz / Vairāk / Daudz vairāk

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Pašlaik iegulda pietiekami daudz + Vairāk + Daudz vairāk

Jūsaprāt, cik liela ir iespēja, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un draudus klimata pārmaiņām?

Kuru sektoru uzņēmumiem ir visvairāk jāmainās, lai nākotnē nepazaudētu patērētāju tieši tāpēc, ka uzņēmums rada lielu piesārņojumu un draudus klimata pārmaiņām?

Vērtēšanas skala: *Nemaz nav jāmainās / Mazāk / Viduvēji / Vairāk / Daudz vairāk*

Atbilžu kopsavilkums vērtējumiem: Vairāk + Daudz vairāk

11.1. Satrauktie

Nedaudz vairāk nekā puse Satraukto uzskata, ka šādu nozaru uzņēmumi iegulda pietiekami daudz vai pat vairāk / daudz vairāk nekā citu nozaru uzņēmumi: lauksaimniecība (57 %), kokapstrāde (55 %), elektroenerģijas ražošana (62 %), pārtikas mazumtirgotāji (55 %) un pārtikas ražotāji (56 %).

Lielākā daļa Satraukto kā mazu (30 %) vai vidēji lielu (31%) novērtē iespēju, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus.

Satrauktie uzskata, ka visvairāk ir jāmainās uzņēmumiem no atkritumu un to pārstrādes nozares (81 %), lai nākotnē nepazaudētu patērētāju tieši tāpēc, ka uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus. Līdzīgi tiek novērtēti uzņēmumi no šādām nozarēm: degvielas piegādātāji un tirgotāji (74 %), auto ražotāji (67 %) un apģērba ražotāji (63 %).

11.2. Noraizējušies

Vairāk nekā puse Noraizējušos uzskata, ka šādu nozaru uzņēmumi iegulda pietiekami daudz vai pat vairāk / daudz vairāk nekā citu nozaru uzņēmumi: lauksaimniecība (60 %), kokapstrāde (61 %), elektroenerģijas ražošana (61 %), pārtikas mazumtirgotāji (56 %) un pārtikas ražotāji (56 %).

Lielākā daļa Noraizējušos kā mazu (39 %) vai vidēji lielu (34%) novērtē iespēju, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus.

Noraizējušies uzskata, ka visvairāk ir jāmainās uzņēmumiem no atkritumu un to pārstrādes nozares (74 %), lai nākotnē nepazaudētu patērētāju tieši tāpēc, ka uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus. Līdzīgi tiek novērtēti uzņēmumi no šādām nozarēm: degvielas piegādātāji un tirgotāji (69 %), auto ražotāji (62 %) un apģērba ražotāji (56 %).

11.3. Piesardzīgie

Vairāk nekā puse Piesardzīgo uzskata, ka šādu nozaru uzņēmumi iegulda pietiekami daudz vai pat vairāk / daudz vairāk nekā citu nozaru uzņēmumi: lauksaimniecība (61 %), kokapstrāde (63 %), elektroenerģijas ražošana (60 %), pārtikas mazumtirgotāji (53 %) un pārtikas ražotāji (55 %).

Lielākā daļa Piesardzīgo kā mazu (39 %) vai vidēji lielu (34 %) novērtē iespēju, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus.

Piesardzīgie uzskata, ka visvairāk ir jāmainās uzņēmumiem no atkritumu un to pārstrādes nozares (66 %), lai nākotnē nepazaudētu patērētāju tieši tāpēc, ka uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus. Līdzīgi tiek novērtēti uzņēmumi no šādām nozarēm: degvielas piegādātāji un tirgotāji (55 %) un auto ražotāji (55 %).

11.4. Šaubīgie

Vairāk nekā puse Šaubīgo uzskata, ka šādu nozaru uzņēmumi iegulda pietiekami daudz vai pat vairāk / daudz vairāk nekā citu nozaru uzņēmumi: lauksaimniecība (65 %), kokapstrāde (65 %), elektroenerģijas ražošana (55 %), pārtikas mazumtirgotāji (54 %) un pārtikas ražotāji (50 %).

Lielākā daļa Šaubīgo kā mazu (35 %) vai kā vismazāko (29 %) novērtē iespēju, ka nākotnē patērētāji atteiksies iegādāties kāda uzņēmuma produktus tikai tāpēc, ka šis uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus.

Tikai puse Šaubīgo uzskata, ka uzņēmumiem no atkritumu un to pārstrādes nozares (52%) ir jāmainās, lai nākotnē nepazaudētu patērētāju tieši tāpēc, ka uzņēmums rada lielu piesārņojumu un klimata pārmaiņu draudus.

12. Demogrāfiskais un sociālais profils

Demogrāfiskās atšķirības starp segmentiem liecina, ka pastāv nelielas sakarības starp iedzīvotāju sociodemogrāfisko profilu un klimata riska uztveri. Mazliet vairāk nekā 60 % Satraukto un Noraizējušos auditorijas veido sievietes, savukārt Šaubīgo vidū vairāk ir vīriešu (64 %). Satraukto segmentā ir lielāks gados jaunu (18–29) cilvēku īpatsvars, Noraizējušos vidū ir lielāks 30–44 gadīgu cilvēku īpatsvars, Piesardzīgo un Šaubīgo auditorijā ir lielāks gados vecāku cilvēku īpatsvars. Satraukto grupā ir mazliet vairāk iedzīvotāju ar augstāko izglītību nekā pārējās grupās.

Analizējot datus par mediju patēriņu dažādos segmentos, atklājas, ka Šaubīgo auditorija kopumā lieto mazāk dažādu veidu mediju nekā pārējie segmenti. Kamēr sociālos medijus šajā grupā katru dienu lieto 54 %, pārējās grupās šis skaits ir 68 % – 73 %. Satrauktie, salīdzinot ar citām grupām, ikdienā lieto vairāk starptautisko mediju (39 %). Pārējās grupās šis īpatsvars ir mazāks: 23 % – 27 %.

Lai gan demogrāfiskās iezīmes atšķiras dažādos segmentos, tomēr tās nav noteicošas un neparedz, kurā klimata pārmaiņu uztveres auditorijā ir respondents. Tāpat arī tendence, ka segmentu vairāk pārstāv kāda demo pazīme (piemēram, vairāk sievietes Satraukto segmentā), nenozīmē, ka pārējās demo pazīmes ir vērā neņemamas. Visi klimata pārmaiņu auditorijas segmenti ir demogrāfiski daudzveidīgi, un tos vairāk ietekmē respondentu uzskati, nevis dzimums, vecums vai sociālā šķira.

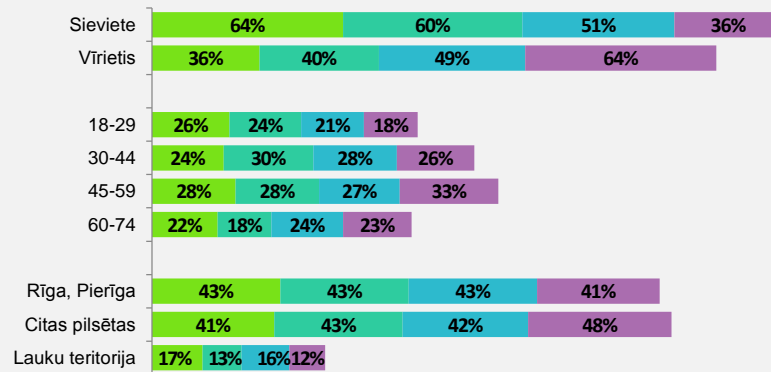

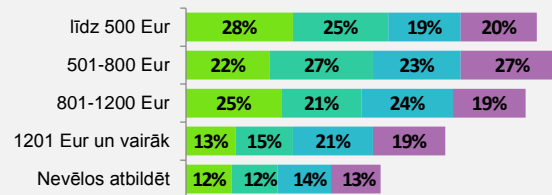
Socio-demogrāfiskais profils segmentos

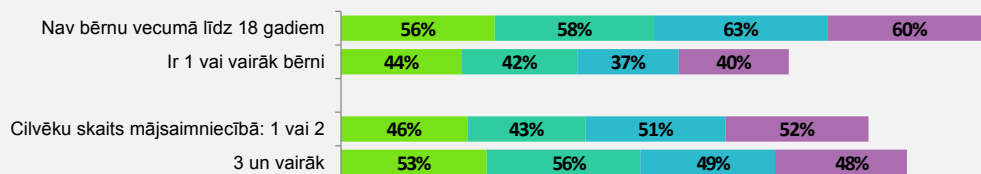
Dzimums, vecums un dzīvesvieta:

Mājsaimniecības ieņēmumi uz 1 cilvēku, pēc nodokļiem:

Mājsaimniecības lielums:

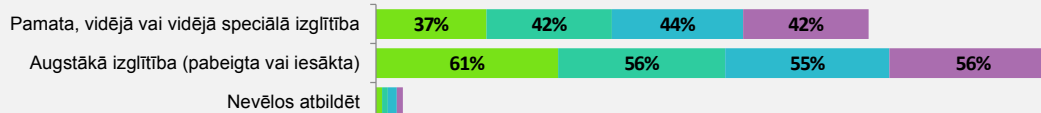

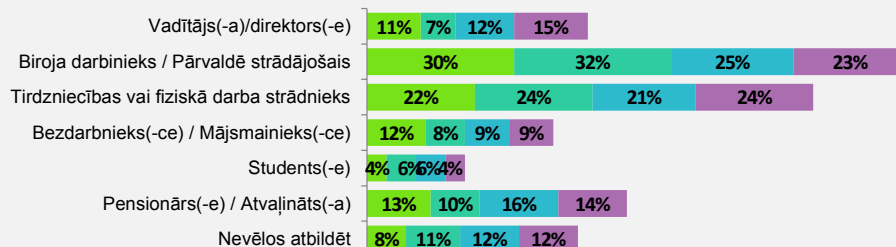
Socio-demogrāfiskais profils segmentos

Satrauktie   Noraizējušies   Piesardzīgie   Šaubīgie

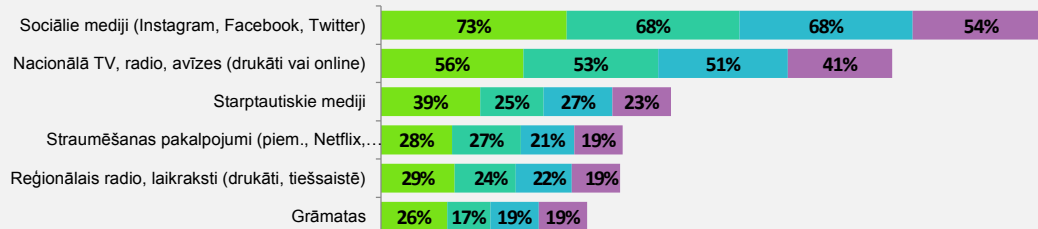
Izglītība:

Nodarbošanās:

Mediju lietošana. Katru dienu vai biežāk lieto:

12.1. Satrauktie

Satraukto vidū vairāk ir sieviešu (64 %), cilvēku vecumā no 18 līdz 29 gadiem (26 %), kā arī cilvēku ar augstāko izglītību (61 %). Satraukto vidū ir vairāk pārstāvju ar bērniem (44 %). Salīdzinot ar Piesardzīgo un Šaubīgo segmentu, pēc nodarbošanās šajā segmentā ir vairāk biroja darbinieku / valsts pārvaldē strādājošo (30 %).

Salīdzinot ar citiem segmentiem, šī grupa ir visaktīvākā dažādu mediju izmantošanā. Pārliecinoši lielākā daļa Satraukto ir aktīvi sociālo mediju lietotāji (73 %). Daudzi arī izmanto nacionālo TV, radio un avīzes (56 %). Šis segments visaktīvāk izmanto starptautiskos medijus (39 %).

12.2. Noraizējušies

Noraizējušos vidū nedaudz vairāk ir sieviešu (60 %) un cilvēku vecumā no 30 līdz 44 gadiem (30 %). Salīdzinot ar citiem segmentiem, mazāk ir cilvēku vecumā no 60 līdz 74 gadiem (18 %), taču pēc nodarbošanās šajā segmentā ir visvairāk biroja darbinieku / valsts pārvaldē strādājošo (32 %).

Noraizējušies ir aktīvi sociālo mediju lietotāji (68 %), nedaudz vairāk nekā puse izmanto nacionālo TV, radio un avīzes (53 %).

12.3. Piesardzīgie

Piesardzīgo vidū vairāk ir cilvēku vecumā no 60 līdz 74 gadiem (24 %), līdz ar to šajā segmentā ir vismazāk pārstāvju ar bērniem (37 %). Salīdzinot ar Satraukto un Noraizējušos segmentu, pēc nodarbošanās šajā segmentā ir mazāk biroja darbinieku / valsts pārvaldē strādājošo (25%).

Piesardzīgie ir aktīvi sociālo mediju lietotāji (68 %), puse izmanto nacionālo TV, radio un avīzes (51 %).

12.4. Šaubīgie

Šaubīgo vidū vairāk ir vīriešu (64 %) un cilvēku vecumā no 45 līdz 59 gadiem (33 %). Pēc nodarbošanās šajā segmentā ir vismazāk biroja darbinieku / valsts pārvaldē strādājošo (23 %).

Salīdzinot ar citiem segmentiem, šī grupa ir mazāk aktīva dažādu mediju izmantošanā. Tikai puse Šaubīgo ir aktīvi sociālo mediju lietotāji (54 %). Nacionālo TV, radio un avīzes izmanto tikai 41 %. Šis segments vismazāk izmanto starptautiskos medijus (23 %), reģionālos radio (19 %) un straumēšanas pakalpojumus (19 %).

13. Metodoloģija

13.1. Pētījuma apraksts

Pētījuma mērķi ir uzzināt cilvēku attieksmi pret klimata pārmaiņām un izvērtēt piemērotākos komunikācijas veidus atkarībā no cilvēku uzskatiem par problēmas aktualitāti. Pētījuma mērķu īstenošanai tika veikts kvantitatīvs pētījums internetā ar aptaujas metodi. Datu ievākšanas metode: interneta aptaujas (CAWI, *Computer-Assisted Web Interviews*), aizpildot anketu tiešsaistes režīmā.

- Mērķa grupa: reprezentatīva 18–74 gadus vecu Latvijas iedzīvotāju izlase
- Izlases lielums: n=3011 respondenti
- Aptaujas norises laiks: 8.08.2023.–22.08.2023.
- Vidējais aptaujas aizpildīšanas laiks: 22 minūtes
- Kopējais nosūtīto ielūgumu skaits: 13 773
- Kopā cilvēki, kas aizpildījuši aptauju: n=3030

Atsaucības koeficients (cik respondentu no tiem, kuri saņēma uzaicinājumu piedalīties aptaujā, aizpildīja aptauju): 22 %

Dzēstās atbildes (zema kvalitāte vai pārsniedz kvotas): n=19

Kopējā izlase aptaujā: n=3011

Izlases veidošanā izmantots pētījumu kompānijas *Solid Data* interneta panelis ar 35 000 potenciālo respondentu kontaktiem. Konkrētā pētījuma izlases veidošanai no pieejamā kopējā paneļa ar stratificētās randomās atlasē principu tiek atlasīti respondenti, kuriem izsūtīta uzaicinājumu piedalīties aptaujā. Izlase tiek veidota pēc dzimuma un vecuma kvotām atbilstoši kopējai populācijai pēc CSP datiem. Pētījumā izmantots stingro kvotu princips, kas nosaka kopējās izlases veidošanu bez atbilžu svēršanas.

13.2. Segmentācija un statistiskās analīzes metodes

Respondentu segmentācijai tika izmantota *divpakāpju klasteru analīze* (*Two-step cluster analysis*). Datu analīze veikta ar *SPSS* datu apstrādes programmatūru. Šī statistiskās analīzes metode ir plaši pielietota liela apjoma informācijas apstrādē. Klasteru analīzes galvenais mērķis ir sagrupēt respondentus, balstoties uz to sniegtajām atbildēm par klimata pārmaiņām, lai iegūtie klasteri (segmenti) būtu pēc iespējas homogēni sava klastera ietvaros, bet atšķirīgi, salīdzinot ar citiem klasteriem (segmentiem). Izmantojot segmentācijas metodi, tika iegūtas četras respondentu kategorijas, kas savā starpā atšķiras pēc zināšanām, attieksmes un rīcības saistībā ar klimata pārmaiņām.

Kopējais respondentu skaits izlasē (n=3011) nodrošina iespēju respondentus dalīt mazākās grupās (segmentos). Visās četrās grupās respondentu skaits ir pietiekams, lai dati nodrošinātu kopējās populācijas reprezentāciju ar 95% ticamības robežu un, maksimums, 5% iespējamo precizitātes nobīdi. (Šādu statistisko nobīdi parasti izmanto aptaujas izlases kopas noteikšanā, jo tā tiek uzskatīta par drošu un uzticamu, attiecinot rezultātus uz kopējo populāciju).

14. Secinājumi

Lai sekmīgi risinātu klimata pārmaiņu radītos izaicinājumus, ir nepieciešami dažādām mērķauditorijām pielāgoti ziņojumi, metodes un mediju kanāli. Šis pētījums nodrošina stabilu, sociālajā zinātnē balstītu pamatu, lai veicinātu pārmaiņas, kas nepieciešamas, lai panāktu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni visās nozarēs.

Šajā pētījumā «Attieksme un gatavība rīkoties klimata pārmaiņu mazināšanai: Latvijas iedzīvotāju segmentācijas analīze» aptaujas datu segmentācijas analīze iezīmē četras atšķirīgas auditorijas. Šīs auditorijas ir nosauktas: Satrauktie (27 % Latvijas pieaugušo iedzīvotāju, aptuveni 508 tūkstoši cilvēku), Noraizējušies (23 % Latvijas pieaugušo iedzīvotāju, aptuveni 433 tūkstoši cilvēku), Piesardzīgie (32 % Latvijas pieaugušo iedzīvotāju, aptuveni 603 tūkstoši cilvēku), Šaubīgie (18 % Latvijas pieaugušo iedzīvotāju, aptuveni 339 tūkstoši cilvēku).

Lielākā daļa cilvēku Latvijā uzskata, ka klimata pārmaiņas notiek, un ir noraizējušies par notiekošo. Tikai viena piektā daļa no Šaubīgajiem uzskata, ka klimata pārmaiņas nenotiek. Kamēr Satrauktie un Noraizējušies uzskata, ka klimata pārmaiņas cilvēkiem sāk kaitēt jau tagad, Piesardzīgie un Šaubīgie ir skeptiski, jo draudus saskata tikai tālā nākotnē. Personīgās rīcības, kas varētu mazināt klimata pārmaiņas, cilvēki saskata ievērojami mazāk nekā rīcību, ko sagaida no ES, valsts vai pašvaldības, uzņēmumiem un pārējās sabiedrības. Vislielākā uzticība kā informācijas avotiem par klimata pārmaiņām tiek pausta tuviniekiem un zinātniekiem. Aktivitātes, ko cilvēki visvairāk sagaida no valdības: palielināt ieguldījumus pilsētas apzaļumošanā un valsts dotācijas, lai palīdzētu uzstādīt tīrākas un efektīvākas apkures sistēmas. Tāpat iedzīvotāji uzskata, ka lielāks atbalsts jāsniedz mežu platības palielināšanai un bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai. Nozare, no kuras nākotnē tiek sagaidītas vislielākās pārmaiņas, ir atkritumu savākšana un pārstrāde. Šī ir vienīgā nozare, kam vairākums cilvēku visās grupās norāda uz vajadzību mainīties, lai mazinātu klimata pārmaiņu draudus. Tāpat arī valda uzskats, ka degvielas piegādātāji / tirgotāji un auto ražotāji ir jāsauc pie atbildības.

Pētījuma rezultāti var tikt izmantoti turpmākai analīzei par to, kā dzimums, vecums un izglītība ir saistīti ar klimata pārmaiņu uztveri. Tāpat arī pētījums var tikt atkārtots katru gadu, lai monitorētu attieksmes un uzvedības pārmaiņas identificētajos segmentos, ņemot vērā Latvijā un pasaulē notiekošo.

Darba īstenošanai tika izmantoti labās prakses piemēri un zināšanas gan par klimata pārmaiņu tēmu kopumā, gan datu statistisko analīzi. Lai gan ir darīts viss, lai nodrošinātu šajā publikācijā ietvertās informācijas pareizību, pilnīgu precizitāti garantēt nevar. Alter Labs un šīs publikācijas partneri neuzņemas atbildību par zaudējumiem vai bojājumiem, kas radušies, daļēji vai pilnībā, kā sekas jebkurai personai, kas rīkojas vai attiecas uz informāciju, kas iekļauta šajā publikācijā. Visu šo publikāciju vai tās daļu var reproducēt bez turpmākas atļaujas, ja tiek norādīts avots.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā, lūdzu, apmeklējiet alterlabs.org un izmantojiet saziņas veidlapu, lai sazinātos.